

UNicert[®]LUCE

Špecifikácia jazykových programov podľa UNicert[®]LUCE

Helena Šajgalíková
Gabriela Chmelíková

Editor
Helena Šajgalíková

Vydavateľstvo EKONÓM
Bratislava 2018

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, ako aj právo prekladu sú vyhradené. Nijaká časť tohto diela sa nesmie bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv reprodukovat', spracovávať, rozmnožovať alebo rozširovať vo forme fotokópií alebo inej metódy použitím elektronických systémov ukladania do pamäti.

Autori: © doc. PhDr. Helena Šajgalíková, PhD.,
Mgr. Gabriela Chmelíková, PhD.

Editor: doc. PhDr. Helena Šajgalíková, PhD.

Recenzenti: doc. PaedDr. Juraj Miština, PhD.,
PhDr. Svatava Šimková, PhD.,
PhDr. Mária Šikolová, Ph.D.

Dizajn: Matej Gábriš

Vydal: Vydavateľstvo EKONÓM

ISBN 978-80-225-4530-3

Predslov

System UNICert® je predovšetkým jazykovým vzdelávacím systémom, ktorý primerane zohľadňuje vysokoškolské podmienky. Výstupným dokumentom v tomto vzdelávacom systéme je certifikát, ktorý smú udeľovať len tie vysoké školy, ktoré sú členmi skupiny univerzít v systéme UNICert® a rešpektujú jeho stanovy. Jednotlivé inštitúcie majú možnosť koncipovať v systéme UNICert® vlastné jazykové vzdelávacie programy pri dodržaní základných kritérií, pretože systém je otvorený určitým modifikáciám vyplývajúcich z národných a individuálnych rozdielov v jednotlivých štátoch a vzdelávacích inštitúciách.

V Bratislave, marec 2018

autorky

Obsah

1	Úvod	6
2	Odborná jazyková príprava v terciárnej sfére	9
2.1	Akademické ciele odbornej jazykovej prípravy študentov vysokoškolského štúdia	9
2.2	Praktické ciele odbornej jazykovej prípravy študentov vysokoškolského štúdia	10
2.3	Porovnateľnosť jazykovej kvalifikácie absolventov odbornej jazykovej prípravy	10
2.4	Profil absolventa vysokoškolského štúdia	
2.4.1	Komunikačná kompetentnosť, schopnosť vyhľadávať informácie a sprostredkovať ich	11
2.4.2	Všeobecné schopnosti, vedomosti a zručnosti	11
2.4.3	Odbornosť	12
2.4.4	Interdisciplinárne vedomosti	12
3	System UNICert® a jeho charakteristiky	14
3.1	Identifikácia potrieb	16
3.2	Identifikácia vstupnej úrovne	16
3.3	Identifikácia etáp procesu výučby	17
3.4	Identifikácia realizátorov výučby	17
3.5	Identifikácia študijných materiálov a metodiky výučby jazykov	18
3.6	Identifikácia úrovne dosiahnutých cieľov	19
3.7	Zaradenie akreditovaného jazykového programu do riadnej výučby	20
4	Inštitucionalizácia systému UNICert® v strednej Európe	22
4.1	Postup vybavovania žiadosti o akreditáciu jazykového programu	22
4.2	Platby za akreditáciu/reakreditáciu programov v systéme UNICert®	23
4.3	Činnosť výboru UNICert®LUCE	23

5 Podmienky udelenia akreditácie žiadateľskej organizácii	25
5.1 Dokumentácia predložená pri žiadosti o akreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®	27
5.1.1 Ciele jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®	29
5.1.1.1 Referenčné úrovne	30
5.1.2 Metodika	50
5.1.3 Skúšobný poriadok	53
5.1.4 Skúšobný výbor a skúšobná komisia	60
6 Hodnotenie jazykových programov v systéme UNICert® ich frekventantmi a absolventmi	62
7 Záver	66
 Literatúra	 68
 Príklady dokumentov predložených na akreditáciu	 70
 Predbežná žiadosť o akreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®	71
 Tabuľka deskriptorov pre jednotlivé úrovne UNICert® I-IV podľa kritérií 1-4	72
 Kontrolný zoznam predkladaných dokumentov k žiadosti o akreditáciu/reakreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®	77

1 Úvod

Jedným z nespochybniteľných trendov Európskej únie je uchovanie a rozvoj jej multilingvalizmu a multikulturalizmu. Z tohto cieľa vyplývajú nemalé úlohy pre výučbu jazykov a výchovu ku kultúrnemu relativizmu. Kým na jednej strane sa rozširuje a podporuje výučba jazykov na všetkých úrovniach vzdelávania, na druhej strane badať snahu o sprehľadnenie a redukovanie vydávania vysvedčení a osvedčení o dosiahnutej úrovni v ovládaní jazyka (*Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky a Európske jazykové portfólio*). Súčasnosť v porovnaní s minulosťou možno nesporne charakterizovať ako dobu rýchlych zmien nielen v technológiách ale aj v sociálnej interakcii. Zatiaľ čo väčšina analýz sa zaoberá pokrokom vedy a techniky či technológií, len málo z nich zohľadňuje rýchle zmeny v skupinových alebo individuálnych vzťahoch. Predovšetkým západná civilizácia sa dnes vyznačuje najmä individualizáciou, neformálnosťou, internacionalizáciou, intenzifikáciou interakcií a počítačovou podporou.

Individualizácia znamená väčšiu slobodu pre jednotlivca ale aj prebratie väčšej zodpovednosti jednotlivcom. Neformálnosť predstavuje uvoľnenejšie štruktúry, splošťovanie hierarchických úrovní a čoraz väčšie zapájanie sa jednotlivých členov skupín do rozhodovania, pričom vzormi sa stávajú experti a nie vedúce pozície formálnych sietí, napríklad v rámci organizačnej štruktúry. Intenzifikácia znamená angažovanosť jednotlivca v plnej miere, a to vo všetkých sférach, teda nielen v odbornej ale aj v sociálno-kultúrnej. Takéto zapojenie jednotlivca presahuje nielen rámec jeho primárnej skupiny, ale dokonca prekračuje štátne hranice a jednotlivec sa stáva súčasťou globálneho intelektuálneho priestoru. Tomu napomáha aj technický a technologický pokrok, ktorý poskytuje na takéto zaradenie sa potrebné prostriedky.

Všetky zmeny, ktoré sú okrem iného veľmi rýchle, vyžadujú pripravenosť jednotlivca, ak chce v takomto kontexte obstáť či už

ľudsky alebo čisto profesionálne. Potrebnú pripravenosť mu poskytuje vzdelanie, ktoré sa musí takisto prispôsobovať zmeneným podmienkam. Už nestačí absolvovať vzdelávací proces a celý život využívať nadobudnuté vedomosti a zručnosti. Proces učenia sa dnes pokračuje po celý aktívny život, a to formálne a organizovane alebo individuálne podľa aktuálnej potreby.

Netreba azda pripomínať, že nielen zaradenie sa do sociálnych sietí, ale aj permanentné vzdelávanie sa prebieha v jazyku, či už v materinskom alebo v inom. A tak jazyková príprava hrá nezastupiteľnú rolu v rozvoji jednotlivca a tvorí základný kameň jeho úspechu v osobnom aj v pracovnom živote. Preto sa nemožno čudovať, že školy pri výbere potenciálnych študentov či zamestnávateľa pri výbere adeptov na prácu venujú ich jazykovej vybavenosti mimoriadnu pozornosť. Úroveň uchádzača o vzdelávanie, respektíve zamestnanie sa preukazuje dokladmi o absolvovaní skúšok, ktorými úspešne prešiel. Takýto doklad (certifikát, vysvedčenie a podobne) uvádza dosiahnutú úroveň jazykových vedomostí. V súčasnosti sa odvoláva a zvyčajne aj cituje úroveň zodpovedajúcu škále *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (A-C)*, výsledku snaženia najmä Rady Európy, ktorá ho v roku 2000 formálne uviedla do praxe.

Prax dnes využíva celú škálu skúšobných systémov na overovanie úrovne jazykových vedomostí, ktoré deklarujú, že výsledky ich meraní (skúšok) možno za spoľahlivé považovať. Keďže si viaceré vydobyli celosvetové postavenie, ponúkajú svoje služby veľkým skupinám záujemcov, ktorí potrebujú svoju znalosť jazyka formálne dokladovať. Výsledkom je – ako v každom prípade širokej generalizácie – že síce tieto systémy naoko vyhovujú mase záujemcov, ale nezohľadňujú potreby nijakého konkrétneho prípadu.

Pritom v súčasnosti trh práce požaduje absolventov vzdelávania v terciárnej sfére zorientovaných v celosvetových trendoch, vo svojich študijných odboroch, naučených samostatne sa rozhodovať a rozvíjať, schopných fungovať v rôznorodých pracovných tímoch,

v ktorých sa primerane delia o vedomosti a výsledky vlastnej práce. Zároveň demokratizácia spoločnosti motivuje jednotlivca k uplatňovaniu rovnováhy medzi pracovným a osobným životom, v ktorom vstupuje do mnohokrakých sociálnych interakcií neobmedzených hranicami štátov, prípadne väčších geografických a kultúrnych celkov. Vo všetkých takýchto situáciách hrá komunikácia v primeranom kódovom systéme hlavnú rolu. Špecifické podmienky v takto definovaných funkciách použitia jazyka zohľadňuje práve systém UNICert®.

2 Odborná jazyková príprava v terciárnej sfére

Cudzí jazyk ako prostriedok vecnej komunikácie má svoje špecifiká, ktoré vyplývajú predovšetkým z jeho používania ako prostriedku vzájomného dorozumievania príslušníkov jednotlivých socio-profesijne vymedzených skupín ako aj medzi týmito skupinami navzájom, pričom používaný jazyk nie je materinským jazykom ani jedného z nich, prípadne niektorých účastníkov komunikácie.

Nároky kladené na vecnú komunikáciu sa logicky odrážajú aj v nároku na výučbu jazyka ako prostriedku tohto typu komunikácie a ovplyvňujú cudzojazyčnú prípravu univerzitných študentov nefilologických odborov, ako aj prípravu odborníkov – praktikov i teoretikov v príslušnej oblasti. V prípade univerzitných študentov možno hovoriť o odbornej jazykovej príprave pre akademické účely a v nadväznosti na tento stupeň o výučbe pre profesijné účely.

Študijné programy zamerané na jazyk odbornej komunikácie zabezpečujú katedry jazykov, ústavy jazykov alebo jazykové centrá na vysokých školách. Komunikačné potreby sa premietajú do cieľov, obsahu a procesu výučby.

2.1 AKADEMICKÉ CIELE ODBORNEJ JAZYKOVEJ PRÍPRAVY ŠTUDENTOV VYSOKOŠKOLSKÉHO ŠTÚDIA

Základným cieľom odbornej jazykovej prípravy nefilológov je, aby študenti dosiahli komunikačnú spôsobilosť zodpovedajúcu špecifickému sociálnemu kontextu, v ktorom sa pohybujú a komunikujú. Spočiatku sa preto kladie dôraz na osvojenie si základných komunikačných zručností potrebných na úspešné fungovanie v akademickom (vysokoškolskom) prostredí, tzn. na zvládanie komunikácie v situáciách, ktoré súvisia s prípravou na povolanie (univerzitné aktivity, mobility študentov).

Vo všeobecnosti obsah odbornej jazykovej prípravy študentov vysokej školy vychádza zo štýlov vecnej komunikácie, v ktorej dominuje odborný štýl.

2.2 PRAKTICKÉ CIELE ODBORNEJ JAZYKOVEJ PRÍPRAVY ŠTUDENTOV VYSOKOŠKOLSKÉHO ŠTÚDIA

Výučba jazykov si zvyčajne kladie za cieľ pripraviť absolventa na fungovanie v prostredí cieľového odboru, ako aj prostredia, kde sa cieľový jazyk používa.

Vo výučbe cudzieho jazyka ako prostriedku odbornej komunikácie nastáva moment, keď študent, ktorý sa učí cudzí jazyk, nepreukáže len schopnosť prakticky používať textové modely, ale predovšetkým prejavuje svoju schopnosť tvorivosti v tomto jazyku a schopnosť ukázať svoj potenciál sprostredkovať v ňom vlastné myšlienky a nápady.

2.3 POROVNATEĽNOSŤ JAZYKOVEJ KVALIFIKÁCIE ABSOLVENTOV ODBORNEJ JAZYKOVEJ PRÍPRAVY

Konkrétne ciele procesu výučby cudzieho jazyka ako prostriedku odbornej komunikácie sa stanovujú na základe situácie a potrieb jednotlivých fakúlt a vo vzťahu k týmto cieľom sa vymedzuje a štruktúruje konkrétny obsah výučby. Empirické poznatky ukazujú, že ciele i obsah výučby sú rozdielne, čo je odrazom konkrétnych potrieb, podmienok a možností danej inštitúcie. UNICert® stanovuje rámcové štandardy, v ktorých je obsiahnuté to, čo je všeobecné, typické a spoločné pre odbornú jazykovú prípravu bez ohľadu na pracovisko, na ktorom sa uskutočňuje. Takto poňatá štandardizácia obsahov výučby cudzieho jazyka ako prostriedku odbornej komunikácie neznamena nivelizáciu, ale umožňuje porovnateľnosť dosiahnutej jazykovej kvalifikácie absolventov odbornej jazykovej prípravy v rôznych kontextoch.

2.4 PROFIL ABSOLVENTA VYSOKOŠKOLSKÉHO ŠTÚDIA

Profil úspešného absolventa vysokoškolského štúdia je súborom niekoľkých kategórií schopností, vedomostí a zručností, pričom každá z nich má svoje nezastupiteľné miesto pri uplatnení absolventa v praxi. Možno ich zhrnúť do nasledujúcich kategórií:

1. Komunikačná kompetentnosť, schopnosť vyhľadávať informácie a sprostredkovať ich
2. Všeobecné schopnosti, vedomosti a zručnosti
3. Odbornosť
4. Interdisciplinárne vedomosti

2.4.1 Komunikačná kompetentnosť, schopnosť vyhľadávať informácie a sprostredkovať ich

Absolvent vysokoškolského štúdia akéhokolvek smeru je vo svojej role v praxi permanentným účastníkom sociálnej interakcie (či už ako člen multidisciplinárneho tímu, vedúci pracovník, reprezentant výsledkov a podobne). Zvládnutie takýchto situácií je preto pre absolventa rovnako dôležité ako zvládnutie poznatkov v študijnom odbore. Neoddeliteľnou súčasťou jeho vybavenia sú teda rétorické a prezentačné zručnosti, kde jazyk zohráva nezastupiteľnú úlohu. Znalosti ďalších jazykov okrem materinského sú potrebné nielen na zverejňovanie vlastných výsledkov a nadväzovanie pracovných stykov s inými jazykovými skupinami ale aj na využívanie inojazyčných zdrojov informácií. Súčasne sa dôraz kladie na súlad verbálnych zložiek a neverbálnych signálov v komunikáte.

2.4.2 Všeobecné schopnosti, vedomosti a zručnosti

Neoddeliteľnou výbavou absolventa vysokoškolského štúdia vzhľadom na dôležitosť jeho poslania v spoločnosti je intelektuálnosť, schopnosť abstraktného myslenia, profesionálna a spoločenská zodpovednosť, etika a etiketa, schopnosť rozhodovať a zvoliť si v rozhodovaní vhodnú stratégiu.

2.4.3 Odbornosť

Absolvent vysokoškolského štúdia musí poznať históriu svojho vedného odboru, jeho miesto v systéme vied, súčasné poznatky v danej vednej disciplíne a chápať, ako sa dajú aplikovať v praxi.

2.4.4 Interdisciplinárne vedomosti

Absolvent vysokoškolského štúdia musí mať primerané vedomosti o súvisiacich vedných disciplínach, právnych aspektoch svojho pôsobenia a podobne. Úspešná komunikácia v rámci sociálnej interakcie predpokladá dobrú znalosť jazyka/jazykov cieľovej skupiny v celej šírke a len jazyková spôsobilosť umožní podeliť sa o vlastné vedomosti a odbornosť. Preto je komunikačná kompetentnosť dôležitým faktorom profilu absolventa univerzity, ktorá je rovnako dôležitá ako všeobecná rozhladenosť a odbornosť spolu s prehľadom z príbuzných vedných disciplín.

S cieľom zabezpečiť adekvátnosť kritérií a nájsť spoľahlivé, objektívne a transparentné prostriedky merania jazykovej spôsobilosti prišla v roku 1991 nemecká profesijná organizácia AKS (*Arbeitskreis der Sprachenzentren, Sprachlehrinstitute und Fremdspracheninstitute*) s modelom výučby jazykov a skúšok pre inštitúcie terciárnej vzdelávacej sféry známym pod názvom UNICert® (t. j. univerzitný certifikát), ktorý zaviedla do praxe v roku 1992.

Profil úspešného absolventa univerzity je teda súborom kategórií schopností, vedomostí a zručností a v súlade s ním musia byť aj ciele odbornej jazykovej prípravy. Pre lepšiu ilustráciu spomínaných cieľov uvádzame ukážku, tak ako sú spomínané v žiadostiach o akreditáciu programov v systéme UNICert®:

Cieľom jazykového programu pre technicky orientované odbory je naučiť študentov:

1. zvládať komunikáciu v prostredí cieľového jazyka,
2. získavať odborné vedomosti a zručnosti,
3. zverejňovať dosiahnuté odborné výsledky v printovej a elektronickej podobe,

-
4. excerpovať podstatné informácie, zachytiť odbornú prednášku,
 5. vypracovať samostatný výstup a prezentovať ho na odborných podujatiach,
 6. cielene využívať vlastné lingvistické vedomosti a zručnosti,
 7. identifikovať vlastný študijný typ,
 8. využívať efektívne študijné techniky s dôrazom na samostatnosť učiaceho sa,
 9. vnímať interkultúrne rozdiely štátov EU, využívať ich pri rokovaní, medzinárodných konferenciách a pri nadväzovaní osobných kontaktov.

(zo žiadosti o akreditáciu programu UNICert® II pre anglický jazyk, MTF STU Trnava)

3 Systém UNICert® a jeho charakteristiky

Certifikačný a vzdelávací systém UNICert® vychádza z vyššie spomínanej reality a príslušných dokumentov. Prednosťou systému UNICert® oproti iným certifikátom je skutočnosť, že **UNICert® je v prvom rade otvorený vzdelávací systém, ktorý je zameraný na cieľovú skupinu univerzitných študentov – nefilológov, ktorým poskytuje všeobecný, komplexný a transparentný systém jazykového vzdelávania a overovania nadobudnutej jazykovej spôsobilosti.** Jeho cieľom je schopnosť zvládnuť jazykové situácie, v akých sa frekventanti môžu ocitnúť počas štúdia na univerzitách doma i v štátoch, v ktorých sa cieľovým jazykom prednáša, prípadne hovorí. Znamená to aj istý stupeň oboznámenia sa so všeobecnými kultúrnymi rozdielmi so zreteľom na kultúrne špecifiká tohto štátu. UNICert® ako certifikát určitej úrovne jazykovej spôsobilosti, aplikovateľný v širokom, nielen európskom kontexte, má pre svojich držiteľov perspektívu stať sa dokladom, ktorý im zabezpečí nielen účasť na štúdiu v cudzom jazyku a v mobilných programoch, ale aj získať, prípadne udržať si zamestnanie. Preto je nanajvýš dôležité zaradiť do programov výučby jazykov interkultúrne aspekty, ktoré pomôžu absolventovi výučby primerané fungovanie v danom jazykovom prostredí.

Rámcové smernice systému UNICert® predstavujú súbor rád odsúhlasených inštitúciami, ktoré sú do tohto programu zapojené. Na základe týchto smerníc si príslušné inštitúcie, ktoré majú záujem udeľovať certifikáty UNICert®, vypracujú vlastný skúšobný poriadok a študijné programy zohľadňujúce miestne podmienky a priority.

Vzhľadom na uvedené prednosti ako je otvorenosť vzdelávacieho systému a cieľová zameranosť na študentov vysokých škôl, systém UNICert® sa postupne stáva medzinárodne uznávaným dokladom o jazykovej spôsobilosti, ktorý používajú aj inštitúcie vyššieho vzdelávania nielen z Nemecka ale aj z ďalších členských štátov Európskej únie a Gruzínska. Dnes ho predstavuje skupina 65 univerzít. Keďže sa systém UNICert® uplatňuje vo vysokoškolskom vzdelávaní, rozvíja

schopnosť frekventantov zvládnuť komunikačné situácie počas štúdia, praxe i zamestnania zodpovedajúce dosiahnutému vzdelaniu. UNICert® je jediný systém, ktorý reflektuje špecifické potreby, ciele, metodické postupy a spôsoby typické pre študentov rôznych študijných smerov. Systém UNICert® pritom rešpektuje kategorizáciu úrovní komunikačnej spôsobilosti podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky ako základného dokumentu. Úrovni B1 zodpovedá úroveň UNICert® I, úrovni B2 úroveň UNICert® II, úrovni C1 úroveň UNICert® III a úrovni C2 úroveň UNICert® IV. Začiatočnícka úroveň A nie je síce dostačujúcou úrovňou jazykových vedomostí na štúdium alebo prácu, ktoré vyžadujú používanie cudzieho jazyka, ale predstavuje východisko pre ďalší rozvoj a nazýva sa UNICert® Basic.

Hlavným cieľom systému UNICert® je zvýšiť kvalitu výučbových jazykových programov, a to od ich koncipovania cez realizáciu vo všetkých aspektoch až po vyhodnocovanie dosiahnutých cieľov. Systém súčasne zohľadňuje efektívnosť a účinnosť poskytovania jazykových programov. Nezanedbateľným prínosom zavedenia systému UNICert®, ktorý nevykazuje nijaký iný systém, je, že vytvára platformu na spoluprácu veľmi početnej skupiny učiteľov odborných jazykov na vysokých školách. Nielen ich kvalita ale aj kvantita umožňuje venovať sa cielene rôznorodým a početným aspektom výučby cudzích jazykov na vysokých školách, a to z hľadiska potrieb profesijnej aj akademickej sféry.

Príprava jazykového programu na akreditáciu v systéme UNICert® vyžaduje naplnenie čiastkových cieľov, ktoré predstavujú kontrolný zoznam krokov potrebných na koncipovanie a zostavenie kvalitného jazykového programu zaručujúceho kvalitné výstupy, teda kvalitne pripraveného absolventa programu.

I keď len teoreticky, keďže v praxi sa prekrývajú, možno prípravu kvalitného jazykového programu rozkrokovat' do nasledujúcich etáp, ktorých naplnenie predstavuje jeho hlavné kvalitatívne atribúty:

1. identifikácia potrieb,

2. identifikácia vstupnej úrovne,
3. identifikácia etáp procesu výučby,
4. identifikácia realizátorov výučby,
5. identifikácia študijných materiálov a metodiky,
6. identifikácia úrovne dosiahnutých cieľov,
7. zaradenie jazykového programu do riadnej výučby.

3.1 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB

Každý jazykový program predložený na akreditáciu musí obsahovať explicitne uvedené ciele. Jasne stanovené ciele sa stávajú horizontom aj perspektívou všetkých ďalších úvah o programe. Aby boli relevantné pre študentov v danom študijnom odbore, musí im predchádzať seriózna analýza potrieb, a to v oboch sférach, akademickej (typickej pre akademické prostredie) a profesijnej (súvisiacej so zameraním štúdia). Na základe stanovených potrieb konkrétnej vysokej školy určuje pracovisko poskytujúce jazykové vzdelávanie ciele programu, t. j. prevažujúce zameranie na akademickú sféru, prevažujúce zameranie na profesijnú sféru, respektíve logické prepojenie oboch.

Nie je vhodné, aby sa v programových cieľoch uviedli nekriticky deskriptory úrovni zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky bez toho, aby ich autori programu konfrontovali s konkrétnymi potrebami svojich študentov. Správne koncipovaný jazykový program nemôže vychádzať ani z jedinej učebnice.

3.2 IDENTIFIKÁCIA VSTUPNEJ ÚROVNE

Na kvalitu dosahovania cieľov v jazykovom vzdelávaní nepochybne vplyva spoľahlivé určenie vstupnej úrovne frekventanta vzdelávania. Nesprávne stanovená vstupná úroveň môže vyústiť do demotivácie učiaceho sa. Zdrojom demotivácie je stav, ak je jeho vstupná úroveň pre jazykový program privysoká, nudí sa, nevenuje sa rozširovaniu vedomostí a nerozvíja zručnosti, dokonca sa môže stať, že po absolvovaní programu sú jeho vedomosti a zručnosti na nižšej úrovni, ako keď sa do programu zapojil. Takto sa možno vyhnúť situácii, aby

demotivovaný študent (ak je dostatočne silnou osobnosťou) dokázal ovplyvniť vzťah k programu aj u iných frekventantov, a tak spôsobiť, že má vyučujúci na konci semestra celú skupinu demotivovaných, kriticky naladených študentov so slabými výsledkami.

Rovnako problematické je naplánovanie dosahovania cieľov, kde je vstupná úroveň frekventanta prinízka, a tak je dosiahnutie cieľov programu nereálne. Stáva sa, že učiaci sa nenapredujú v rozvoji zručností, a len sa pasívne, no o to väčšmi nahnevane, pozerá, ako stráca s výučbou kontakt.

3.3 IDENTIFIKÁCIA ETÁP PROCESU VÝUČBY

Na základe stanovenia cieľov i vstupnej úrovne frekventantov možno potom kvalifikovane zostaviť program systematického rozvíjania vedomostí a zručností. Ak má byť efektívny, musí vychádzať z komunikačných cieľov, rešpektovať účastníkov komunikačných udalostí, s tým súvisí pokrytie základných tematických okruhov študijného programu a jeho typických žánrov. Takto pripravený výber je do veľkej miery aj silným motivačným prvkom pre učiacich sa. Ak dokážu diskutovať o témach, ktoré považujú za dôležité, pretože sa ich učia v rámci študijného zamerania (zahraničný obchod, stavebné materiály a podobne), ich angažovanosť v príprave na výučbu bude neporovnateľne intenzívnejšia ako v prípade, ak nechápu, prečo majú svoj čas venovať nepodstatným témam alebo témam natolko vzdialeným študijnému programu, že nemôžu mať na ne svoj vlastný kvalifikovaný názor.

3.4 IDENTIFIKÁCIA REALIZÁTOROV VÝUČBY

Určenie realizátorov výučby znamená identifikovať kvalifikačné požiadavky kladené na učiteľa zabezpečujúceho výučbu. Táto oblasť je z hľadiska inštitúcií poskytujúcich jazykovú výučbu na vysokých školách (katedry jazykov, centrá či ústavy jazykov) dlhodobo podceňovaná. Výskum, ktorý sme uskutočnili pred vyše desiatimi rokmi (Šajgalíková, 2005) vykázal veľkú diskrepanciu medzi kvalifikáciou

učiteľa odborného jazyka na vysokej škole a požiadavkami súčasnej jazykovej výučby z hľadiska komunikačnej praxe. Predstava, že absolvent filozofickej či pedagogickej fakulty s dobrou znalosťou jazyka a didaktiky, prípadne s doktorátom z modernej drámy, môže učiť napríklad odbornú komunikáciu v anglickom jazyku matematikov, biológov, strojných či stavebných inžinierov atď. je mylná. Keďže si uvedomujeme, že nie je možné pripraviť absolventov na túto prácu, zostáva priestor na ďalšie vzdelávanie učiteľov, aby zvládli dvojakú úlohu – učiteľa cudzieho jazyka a profesionála, ktorý sa hlboko zaujíma o otázky komunikácie v nejazykovej sfére, t.j. v konkrétnej odbornej oblasti. Priestor na ďalšie vzdelávania poskytuje profesijná organizácia CASAJC (Česko-Slovenská asociácia učiteľov cudzích jazykov na vysokých školách). V rámci svojej činnosti pre svojich členov pravidelne organizuje podujatia a vedecké konferencie na výmenu odborných vedomostí a skúseností. Nahrádza tak aspoň v malej miere absentujúci formálny systém ďalšieho vzdelávania učiteľov cudzích jazykov, ktorý by podporoval ich profesionalizáciu.

V rámci zavádzania systému UNICert® vyžaduje UNICert®LUCE (Inštitút pre akreditáciu jazykových programov a skúšok na univerzitách v strednej Európe), aby boli učitelia jazykov vyučujúci v akreditovaných jazykových programoch členmi tejto profesijnej organizácie.

3.5 IDENTIFIKÁCIA ŠTUDIJNÝCH MATERIÁLOV A METODIKY VÝUČBY JAZYKOV

Splnenie kvalifikačných požiadaviek kladených na učiteľa cudzieho jazyka na vysokej škole je základným predpokladom správneho výberu študijných a učebných materiálov. Len vzdelaný, rozhladený, informovaný a skúsený učiteľ dokáže posúdiť vhodnosť ako aj efektívnosť študijných a učebných zdrojov. Komplexné ciele vysokoškolskej výučby vyžadujú rôznorodé materiály z hľadiska obsahu aj formy, aby frekventanta dobre pripravili na reálne pracovné situácie. Základná učebnica môže uľahčiť prípravu na vyučovacie hodiny, ale

frekventant musí dokázať pracovať aj s inými materiálmi. Dnes informačno-komunikačné technológie uľahčujú prístup k rôznym zdrojom. Je však úlohou učiteľa, aby študentov nezaťažoval okrajovými študijnými materiálmi (z hľadiska obsahu aj formy), ktoré ich vedomosti a zručnosti neposúvajú želaným smerom a znižujú efektívnosť výučby. Odôvodnenosť používaných materiálov je dôležitá nielen z hľadiska dosahovania deklarovaných cieľov, ale je aj významný motivačný prvok pre učiacich sa najmä v situáciách, keď si myslia, že v jazyku sa už nemajú čo nové naučiť, pričom úroveň jazykovej spôsobilosti neprekračuje obsahom aj formou schopnosť nástrojných diskutovať o všeobecných témach.

Predpísané aj odporúčané materiály musia preto preukázateľne zabezpečovať dosiahnutie štandardného inventára, t.j. lexiky, gramatických i štylistických prostriedkov v danej socio-profesijnej oblasti.

3.6 IDENTIFIKÁCIA ÚROVNE DOSIAHNUTÝCH CIEĽOV

Systém UNICert® si kladie za cieľ dosiahnuť deklarovanú úroveň jazykovej spôsobilosti, a to vo všetkých komunikačných zručnostiach. Preto sa aj overovanie nadobudnutej úrovne komunikačnej spôsobilosti vyhodnocuje zásadne vo všetkých zručnostiach. Jednotlivé úrovne UNICert®u I-IV sa overujú aj z hľadiska stanovenej časovej dotácie. Tento údaj zaručuje, že sa dosiahnutá úroveň spoľahlivo identifikuje. Skúšobné úlohy sú vyberané veľmi starostlivo a komplexne. Musia overovať úroveň detailne opísanú v cieľoch programu, ktoré sú súčasťou dokumentov predkladaných na akreditáciu.

Skúškam sa v systéme UNICert® venuje mimoriadna pozornosť, aby sa zabezpečila ich primeraná náročnosť, objektivita a spoľahlivosť merania dosiahnutej úrovne, a tým ich porovnateľnosť naprieč rôznymi inštitúciami. Skúšobná inštitúcia, ktorá získala akreditáciu skúšok, v certifikáte explicitne uvádza charakteristiku úrovne, ktorú úspešný absolvent skúšky vykazuje tak, aby bola nadobudnutá úroveň jednoznačne a jasne opísaná. Cieľom je uľahčiť výber absol-

ventov skúšok na študijné pobyty, ďalšie štúdium, prípadne pracovné pozície, čo čoraz väčšmi oceňujú napríklad univerzity pri prijímaní zahraničných študentov na študijné pobyty v rámci medzinárodných výmenných programov.

V súčasnosti sa trend skúšok uberá smerom k testovaniu založenému na riešení úloh (pozri Fischer a kol., 2011). Účastník skúšky potrebuje na naplnenie ústrednej skúšobnej úlohy všetky overované zručnosti. Skúšky tak prebiehajú niekoľko dní. Taký prístup umožňuje objektívne zhodnotiť dosiahnutú úroveň jazykových kompetentností skúšaného.

3.7 ZARADENIE AKREDITOVANÉHO JAZYKOVÉHO PROGRAMU DO RIADNEJ VÝUČBY

Aj keď tento aspekt nezodpovedá priamo plánovaniu, dizajnu a implementácii jazykového programu, ide o veľmi dôležitú podmienku zaradenia predmetného programu do systému cudzojazyčnej výučby nefilológov. Pri predkladaní jazykových programov na akreditáciu v systéme UNICert® musia totiž žiadatelia predkladať formálne schválenie zaradenia jazykového programu do riadnej výučby vedením príslušnej vzdelávacej inštitúcie, či už na úrovni fakulty alebo univerzity podľa toho, kam príslušné pracovisko-žiadateľ v štruktúre univerzity patrí.

Ako sme uviedli vyššie, proces prípravy programu cudzojazyčného vzdelávania, jeho sformulovanie a zostavenie, výber študijných a učebných materiálov, pedagógov a samotná realizácia sú nesmierne náročné. Preto systém UNICert® vyžaduje inštitucionalizáciu jazykových programov a ich úplné alebo čiastočné zaradenie do riadnej výučby, aby sa spôsobilosť absolventa komunikovať vo svojom odbore pokladala za súčasť profilu absolventa konkrétneho študijného programu. Uplatnením tejto požiadavky sa jazykový program posudzuje ako zložka celkového študijného programu fakulty (univerzity)

a v príslušných obdobiach prechádza riadnou akreditáciou študijných programov vzdelávacej inštitúcie.

Uvedomujeme si, že vzhľadom na požadovanú vysokú hodinovú dotáciu jedného jazykového programu v minimálnom počte 120 kontaktných hodín (dnes sa táto výmera posúva ešte vyššie) nie všetky vzdelávacie inštitúcie majú možnosť pokryť celý akreditovaný program v tomto rámci. A tak študenti, ktorí majú záujem o skúšky v systéme UNICert®, zvyčajne naplnia zostávajúcu časť formou voliteľných kurzov. Aby bol jazykový program dostatočne flexibilný z hľadiska hodinovej dotácie, často sa predkladá v blokoch, ktoré spolu tvoria homogénny celok, ale umožňujú vyskladať program podľa potreby a zosúladiť ho s ďalšou výučbou poskytovanou konkrétnou inštitúciou, ktorá realizuje akreditovaný program UNICert® v rámci odbornej jazykovej prípravy.

4 Inštitucionalizácia systému UNICert® v strednej Európe

Vedecký výbor UNICert® LUCE je orgán siete UNICert®, ktorého základnou úlohou je posudzovať a nezávisle hodnotiť kvalitu výučbových programov cudzích jazykov vysokých škôl nefilologického zamerania (t. j. študovaný jazyk nie je študijným odborom) a napomáhať jej zvyšovaniu. Komplexne posudzuje kvalitu jazykových programov a podmienky, v ktorých sa tieto vyučujú na jednotlivých vysokých školách, vypracúva odporúčania na ich zlepšenie a akredituje jazykové programy, spĺňajúce kvalitatívne požiadavky systému UNICert®. Pôsobnosť výboru upravujú podmienky licencie, ktorú UNICert® LUCE udelil Výbor UNICert® so sídlom v Drážďanoch.

Členovia výboru UNICert® LUCE vzhľadom na požiadavky odbornej kvalifikácie a neprestajný profesijný rast sú menovaní na dobu neurčitú. Zmeny vo výbore UNICert® LUCE sa riešia na základe oznámenia člena výboru, že v práci nechce alebo nemôže pokračovať, prípadne na základe návrhov členov výboru. Výbor sa skladá zo zástupcov pracovníkov z Českej a Slovenskej republiky. Členovia výboru sú menovaní, a preto je ich pozícia vo výbore nezastupiteľná.

Zriadenie UNICert® LUCE (*Language Accreditation Unit for Universities in Central Europe*), t. j. Inštitútu pre akreditáciu jazykovej výučby na univerzitách v strednej Európe schválila členská schôdza CASAJC 23. mája 2003. Akreditácia sa v trojročných obdobiach obnovuje na základe auditu vykonaného zástupcami Vedeckého výboru UNICert®.

4.1 POSTUP VYBAVOVANIA ŽIADOSTI O AKREDITÁCIU JAZYKOVÉHO PROGRAMU

Sekretariát Vedeckého výboru UNICert® LUCE eviduje každú žiadosť alebo návrh, doručené výboru a predseda bezodkladne (najneskôr do 5 dní) rozošle návrh výučbového programu cudzieho jazyka každému členovi výboru na posúdenie. Každý člen výboru posúdi predkladaný program na základe kritérií definovaných v kontrolnom zozname

UNICert®LUCE a zašle svoje pripomienky členovi výboru poverenému spracovaním posudku na daný program. Kompletný posudok spracuje poverený člen výboru a zašle ho predsedovi Vedeckého výboru UNICert®LUCE. Predseda Vedeckého výboru UNICert®LUCE zašle výsledný posudok žiadateľovi spolu s inštrukciami ako postupovať ďalej. V prípadoch, keď je posudok kladný a bez výhrad, výbor UNICert®LUCE zašle žiadateľovi oznam o udelení akreditácie. Akreditovaný program možno po troch rokoch reakreditovať. Žiadosti o akreditáciu, prípadne reakreditáciu sa predkladajú ročne v 2 termínoch:

Jarný – 01. jún bežného roka

Jesenný – 01. november bežného roka

4.2 PLATBY ZA AKREDITÁCIU/REAKREDITÁCIU PROGRAMOV V SYSTÉME UNICert®

Poplatky za členstvo v systéme UNICert® a za akreditáciu/reakreditáciu jazykového programu sú nasledovné:

- a. Účasť v systéme UNICert® predstavuje ročný poplatok 100,00 EUR (t. j. v rámci trojročnej akreditácie 3 x 100,00 EUR).
- b. Jednorazový administratívny poplatok za akreditáciu/reakreditáciu predstavuje 33,20 EUR/1 akreditovaný resp. reakreditovaný program.

4.3 ČINNOSŤ VÝBORU UNICert®LUCE

Výbor UNICert® LUCE vo svojej pôsobnosti:

1. poskytuje konzultácie záujemcom o uplatňovanie systému výučby, skúšania a testovania cudzích jazykov v systéme UNICert®;
2. zhromažďuje žiadosti univerzitných pracovísk, ktoré vyjadria záujem o zavedenie výučby cudzích jazykov v systéme UNICert®;
3. zabezpečuje väzbu medzi poskytovateľom licencie UNICert® v Drážďanoch a pracoviskami registrovanými v sieti UNICert®LUCE;

4. dohliada na uplatňovanie podmienok stanovených licenciou na pracoviskách registrovaných v sieti UNICert®LUCE;
5. udeľuje a odoberá akreditáciu pracoviskám registrovaným v sieti UNICert®LUCE;
6. registruje udelené certifikáty pracoviskami registrovanými v sieti UNICert®LUCE;
7. zhromažďuje a archivuje podklady ku skúškam UNICert® organizovaných jednotlivými pracoviskami registrovanými v sieti UNICert®LUCE;
8. zhromažďuje a spracúva štatistické údaje o počtoch absolventov kurzov a počte vykonaných skúšok v systéme UNICert® organizovaných pracoviskami registrovanými v sieti UNICert®LUCE;
9. monitoruje výučbu a skúšky organizované pracoviskami s programami akreditovanými v systéme UNICert®, ktorým akreditáciu udelil Vedecký výbor UNICert®LUCE;
10. sprostredkúva školenia pedagógov a členov skúšobných komisií v súlade s licenciou UNICert®;
11. reprezentuje navonok pracoviská registrované v sieti UNICert®LUCE v styku s verejnosťou;
12. plní úlohy vyplývajúce zo zabezpečenia bezchybného fungovania výučby jazykov a skúšok podľa systému UNICert® na pracoviskách registrovaných v sieti UNICert®LUCE.

5 Podmienky udelenia akreditácie jazykových programov a skúšok žiadateľskej organizácii

Akreditácia programov UNICert[®] prebieha podľa kritérií stanovených systémom UNICert[®], ktoré sú otvorené modifikáciám vyplývajúcim z národných aj inštitucionálnych rozdielov v jednotlivých členských štátoch a vzdelávacích systémoch. Základné podmienky možno zhrnúť do nasledujúcich bodov:

1. Inštitúcia, ktorá má záujem o akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert[®], sa v prípade akýchkoľvek otázok týkajúcich sa systému UNICert[®] môže skontaktovať s členmi Vedeckého výboru UNICert[®]LUCE listom alebo na e-mailovej adrese unicertluce@euba.sk. Člen výboru UNICert[®]LUCE poskytne záujemcovi inštrukcie potrebné na predloženie žiadosti o akreditáciu, respektíve reakreditáciu. Formulár žiadosti je dostupný na adrese www.UNICERTLUCE.sk.
2. Vedecký výbor UNICert[®]LUCE poskytne záujemcom odbornú pomoc pri vypracúvaní materiálov, ktoré mu treba predložiť na akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykových programov a skúšok.
3. Inštitúcia, ktorá usiluje o akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert[®], doručí vyplnenú žiadosť s príslušnými prílohami buď na adresu UNICert[®]LUCE (doc. PhDr. Helena Šajgalíková, PhD., UNICert[®]LUCE, Ekonomická univerzita v Bratislave, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava 5, Slovenská republika, alebo v prílohe na e-mailovú adresu: unicertluce@euba.sk).
4. Predložené materiály musia byť v súlade s podmienkami podľa systému jazykovej výučby a certifikácie UNICert[®]. Informácie sú prístupné na webovej stránke www.UNICERTLUCE.sk.

5. Príloha k žiadosti o udelenie akreditácie, respektíve reakreditácie Vedeckým výborom UNICert®LUCE musí obsahovať úplný opis programu jazykovej výučby (t. j. ciele, hodinovú výmeru v študijnej skupine, cieľovú úroveň vo všetkých štyroch zručnostiach, metodiku, detailný sylabus vrátane bibliografických záznamov učebných textov atď. (pozri s. 29 – 49)).
6. Inštitúcia, ktorá získa akreditáciu, respektíve reakreditáciu programu jazykovej výučby a skúšok v systéme UNICert®, získa certifikát, ktorý presne špecifikuje úroveň a jazykový program, na ktorý sa akreditácia, respektíve reakreditácia vzťahuje. Tento certifikát sa vydáva na každý ďalší akreditovaný jazykový program danej inštitúcie.
7. Aby inštitúcia získala akreditáciu na udeľovanie certifikátov v systéme UNICert®, musí predložiť na akreditáciu skúšobný poriadok obsahujúci:
 - a. detailný opis dosiahnutej jazykovej úrovne,
 - b. opis štruktúry skúšok a časovú výmeru pridelenú overovaniu jednotlivých zručností,
 - c. spôsob hodnotenia jednotlivých zručností,
 - d. spôsob vykazovania hodnotenia,
 - e. menný zoznam členov skúšobného výboru.
8. Žiadosť o akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert® musí uvádzať kompletný zoznam učiteľov a skúšajúcich. Všetci učitelia jazykov a skúšajúci (okrem skúšajúcich zo študijného odboru) musia byť členmi profesijnej organizácie CASAJC. Potvrdenie o členstve si inštitúcia vyžiada od kancelárie CASAJC a prikladá k žiadosti o akreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®.
9. Pri posudzovaní programov predložených na akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert® postupujú členovia Vedeckého výboru UNICert®LUCE objektívne a profesionálne podľa stanovených kritérií. Vedecký výbor UNICert®LUCE sa vyjadrí k akreditácii, respektíve reakreditácii jazykových programov a skúšok bez zbytočného odkladu.

10. Inštitúcia, ktorá získala akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®, určí jedného kmeňového pracovníka, ktorý bude inštitúciu reprezentovať v sieti UNICert®. Meno pracovníka bude uvedené na webovej stránke UNICert®LUCE ako kontaktná osoba pre daný akreditovaný program.
11. Inštitúcia, ktorá žiada o akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®, súhlasí s návštevami zástupcov Vedeckého výboru UNICert®LUCE na hodinách, prípadne skúškach akreditovaného programu.
12. Inštitúcia, ktorá žiada o akreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®, súhlasí s poskytnutím vzorov skúšobných testov a kópií vyplnených testových hárkov, prípadne prác vyžadovaných ku skúške v systéme UNICert®.
13. Inštitúcia, ktorá žiada o akreditáciu programov jazykovej výučby a skúšok v systéme UNICert®, súhlasí s poskytovaním štatistických údajov o programoch jazykovej výučby a skúškach pre potreby centrálnych pracovísk siete UNICert®.
14. Pred vypršaním platnosti akreditácie môže UNICert®LUCE na požiadanie inštitúcie úspešné programy jazykovej výučby a skúšok v systéme UNICert® opätovne akreditovať na základe presne stanovených podmienok.
15. Akreditáciu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert® môže UNICert®LUCE hocikedy odobrať, ak inštitúcia vážne poruší podmienky akreditácie.

5.1 DOKUMENTÁCIA PREDLOŽENÁ PRI ŽIADOSTI O AKREDITÁCIU, RESPEKTÍVE REAKREDITÁCIU JAZYKOVÉHO PROGRAMU A SKÚŠOK V SYSTÉME UNICert®

Žiadateľská organizácia (univerzita, fakulta, ústav jazykov, centrum jazykovej výučby a podobne) predloží žiadosť o akreditáciu, respektíve reakreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®

Vedeckému výboru UNICert®LUCE. Žiadosť podpisuje zástupca žiadateľskej organizácie zodpovedný za pracovisko. Žiadosť (formulár v prílohe) je prístupná na stránke www.UNICERTLUCE.sk. Obsahuje nasledujúce údaje:

- a. názov jazykového programu,
- b. úroveň jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®,
- c. menoslov vyučujúcich v programe,
- d. vyhlásenie, že infraštruktúra žiadateľskej organizácie podporuje kvalitnú výučbu jazyka (počet študentov v skupine, vybavenie miestností technikou a podobne).

K žiadosti prikladá žiadateľská organizácia dokumentáciu obsahujúcu nasledujúce údaje:

- a. názov jazykového programu,
- b. identifikácia výstupnej úrovne jazykového programu a skúšok v rámci systému UNICert®,
- c. výmera kontaktných hodín (min. 120),
- d. ciele jazykového programu (vo forme deskriptorov kategorizovaných podľa kritérií 1 – 4 (pozri ďalej)),
- e. stručný sylabus,
- f. metodika,
- g. zoznam študijných a učebných materiálov,
- h. potvrdenie o členstve učiteľov cudzieho jazyka, ktorí vyučujú v programe, v asociácii CASAJC,
- i. výňatok z inštitucionálneho dokumentu, potvrdzujúci zaradenie jazykového programu do riadnej výučby (zápis z kolégia dekana, rektora, správnej rady a podobne),
- j. skúšobný poriadok,
- k. zoznam členov skúšobného výboru v zložení:
 - ka. predseda,
 - kb. členovia.

5.1.1 Ciele jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®

Na hodnotenie či sebahodnotenie jazykovej spôsobilosti v cudzom jazyku sa v rámci *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* (SERR) používajú referenčné úrovne a deskriptory, ktoré môžu nielen – v rámci plánovaných funkcií SERR – špecifikovať hodnotené javy, ale aj interpretovať výkon, čiže pomocou stanovených úrovní a deskriptorov určiť kritériá, ktoré umožňujú identifikovať, či bol cieľ učenia sa dosiahnutý. Na tento účel bol v rámci SERR pripravený *deskriptívny vzorec a Spoločné referenčné úrovne* (SERR, 2017, slovenský preklad), ktoré umožňujú porovnať rôzne vzdelávacie systémy.

Ako sa uvádza v *Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky*, „Zriadenie súboru spoločných referenčných bodov nijako neobmedzuje spôsob, akým sa rozličné oblasti vzdelávania v rozličných pedagogických tradíciách rozhodnú zorganizovať či opísať svoj systém úrovní a modulov. Súčasne sa dá očakávať, že precízne formulovanie súboru spoločných referenčných bodov a slovné vyjadrenie deskriptorov sa bude postupne vyvíjať v súlade s tým, ako sa do tohto opisu budú zaraďovať skúsenosti členských štátov a inštitúcií s príslušnou odbornosťou. Rovnako je žiaduce, aby spoločné referenčné body boli na rozličné účely prezentované rozličným spôsobom“ (SERR, 2017, s. 27). Z toho dôvodu sú deskriptory pre jednotlivé úrovne v rámci certifikačného systému UNICert® vypracované tak, aby boli v súlade s deskriptormi uvádzanými SERR a aby zároveň korešpondovali so špecifikami výučby jazyka na univerzitách a vysokých školách nefilologického zamerania.

Pri zostavovaní a opise deskriptorov jednotlivých úrovní v certifikačnom systéme UNICert® LUCE (UNICert® I, UNICert® II, UNICert® III a UNICert® IV) vychádzajú autori publikácie zo *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky*, z výsledkov a komentárov relevantných projektov, ako aj z aktuálnych informácií. Zároveň je opis deskriptorov v súlade s analytickou štúdiou *Specifikace zkoušek podle UNICert® LUCE* (autori Šikolová, Mikuláš, 2017), ktorá predstavuje výraznú pomoc

pre učiteľov pri zostavovaní testov pre akreditované jazykové programy v systéme UNICert®.

Pri opise jednotlivých deskriptorov uvádza SERR spojenie „čo učiaci sa dokáže“. Rovnako aj v opisoch deskriptorov uvádzaných v tejto publikácii používame sloveso „dokázať“, namiesto výrazu „učiaci sa“ však používame termín „kandidát (skúšky)“, keďže ide o jazykové úrovne, ktoré sa majú certifikovať v systéme UNICert® podľa UNICert® LUCE. Jedným z cieľov tejto publikácie je pomôcť žiadateľom o akreditáciu jazykového programu ľahšie sa zorientovať v opise jednotlivých úrovní ovládania jazyka pomocou existujúcich deskriptorov tak, aby korešpondovali so *Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky*, s jeho úpravami z roku 2008 a so štúdiou *Specifikace zkoušek podle UNICert® LUCE* z roku 2016, ktorú možno nájsť na stránke www.UNICERTLUCE.sk (autori: M. Šikolová, M. Mikuláš).

Z certifikačného systému UNICert® uvádzame štyri úrovne: UNICert® I (B1), UNICert® II (B2), UNICert® III (C1) a UNICert® IV (C2).

Pre lepšiu orientáciu sú príslušné deskriptory jednotlivých referenčných úrovní (UNICert® I až IV) v certifikačnom systéme UNICert® opísané v súlade s kritériami (K1 až K4) uvedenými v štúdii *Specifikace zkoušek podle UNICert® LUCE*.

Pri stanovovaní cieľov je jedným zo základných predpokladov ich úspešného dosiahnutia stanovenie vstupnej úrovne a uvedenie spoľahlivého nástroja na jej určenie.

5.1.1.1 Referenčné úrovne

UNICert® I (zodpovedá B1 podľa SERR)

Všeobecné ciele

Cieľom je naučiť frekventanta komunikovať v bežných situáciách s dôrazom na rozvoj základných jazykových zručností potrebných na komunikáciu v socio-profesijnej skupine.

Kritérium 1: Gramatická a lexikálna komplexnosť, správnosť a presnosť

Kandidát¹ pre certifikovanie jazykovej spôsobilosti na úrovni UNICert® I dokáže zrozumiteľne vyjadriť hlavné body či podstatu danej informácie/témy s potrebnou presnosťou a má dostačujúce prostriedky na to:

a) aby dokázal opísať nečakané situácie, dostatočne presne vystihnúť podstatu myšlienky alebo daného problému a zároveň sa dokázal vyjadriť k základným témam relevantným pre svoj študijný odbor či ku všeobecným kultúrnym témam, napr. k hudbe, filmu, literatúre, cestovaniu a aktuálnym udalostiam vo svete v rámci spoločenskej komunikácie;

b) aby sa dokázal dohovoriť a vyjadriť pomocou svojej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov každodenného života, ako sú rodina, záujmy ale aj v rámci profesijného kontextu vzťahujúceho sa na štúdium či prácu v odbore, hoci obmedzená slovná zásoba mu spôsobuje zaváhanie alebo opakovanie. Kandidát má však postačujúcu slovnú zásobu na to, aby sa dokázal vyjadriť aj pomocou opisných vyjadrovacích prostriedkov a reaguje a komunikuje správne v známom kontexte. Ovláda gramatiku tak, aby nespôsobovala nedorozumenie v jazykovom prejave, i keď vplyv rodného jazyka je badateľný.

Kandidát dokáže sledovať komunikačný cieľ, ktorému podriadi výber gramatických, lexikálnych a štylistických prostriedkov. Dokáže zhodnotiť komunikačnú situáciu, ktorej sa pružne prispôbí.

Kritérium 2: Zvuková stránka jazyka (hovorenie), organizácia a štruktúra textu (písanie), ortografia – komunikácia

Komunikácia

Hovorenie (všeobecne): kandidát dokáže vytvoriť jednoduchý text. Hovorí s nezávažnými chybami, avšak výslovnosť je zreteľná, niekedy s prízvukom.

1 V texte používame mužský rod *kandidát* v generickom význame.

Hovorenie

a) Interaktívne

Kandidát sa dokáže zapojiť do nenáročných dialógov týkajúcich sa bežných študijných či pracovných situácií a vie klásť zodpovedajúce otázky.

b) Produktívne

Kandidát dokáže doslovne alebo voľne zreprodukovať počutý alebo prečítaný komunikát, vytvoriť vlastný komunikát podľa vzoru, prípadne voľne vyjadriť vlastné pocity, názory, želania, reagovať na udalosti.

Kandidát ovláda modely kladenia otázok, spôsobu ako hľadať a získať informácie formou situačného rozhovoru, rolových hier (*role plays*), riadenej diskusie, rozprávania a jednoduchého opisu.

Počúvanie

Kandidát dokáže porozumieť podstatným informáciám/témam aj z bežnej komunikačnej sféry (škola, práca, voľný čas, zdravie, cestovanie atď.), aj zo svojho študijného odboru; preukazuje schopnosť porozumieť podstatným informáciám vo vysielaní médií o aktuálnom dianí.

Čítanie

Kandidát dokáže porozumieť jednoduchým textom, obsahujúcim príslušné lexikálne minimum zo známych tematických okruhov v rámci odbornej komunikácie (učebnicové texty obsahujúce definície, opisy pracovných postupov a podobne).

Písanie (všeobecne): kandidát dokáže vytvoriť a štruktúrovať jednoduchý súvislý text, ktorý je zrozumiteľný; pravopis, interpunkcia a úprava textu sú zvládnuté tak, aby sa hlavná línia/myšlienka textu dala sledovať.

Písanie

a) Produktívne

Kandidát dokáže napísať text na známu tému a zvládnuť jednoduchú korešpondenciu (list, pohľadnicu, emailovú správu, krátky odkaz, prosbu či žiadosť, životopis).

b) Neproduktívne

Kandidát dokáže napísať úradný list podľa danej predlohy, vyplniť formulár, písomne odpovedať na otázky či prepísať text s obmenami.

Výslovnosť

Kandidát má osvojenú fonetickú sústavu cieľového jazyka – dokáže rozlišovať a tvoriť špecifické hlásky, osvojiť si základné prozodické vlastnosti, t. j. prízvuk, intonačné typy.

Gramatika

Kandidát má osvojené príslušné gramatické kategórie a paradigmy (deklinačné a konjugačné typy), dokáže používať správne jazykové prostriedky cieľového jazyka.

Slovná zásoba

Kandidát má osvojené základné lexikálne minimum (1400 – 2000 slov) na dorozumievanie v bežných komunikačných situáciách a čítanie jednoduchších textov z vymedzených oblastí (osobné údaje, rodina, záujmy, zdravie) ale aj zo svojho študijného odboru; ovláda vyjadrovanie časových a priestorových vzťahov, číselných údajov.

Sociokultúrne a interkultúrne aspekty

Kandidát má základné znalosti o štáte s cieľovým jazykom, dokáže získať základné informácie z histórie, geografie cieľového štátu a jeho kultúry a osvojiť si interkultúrnú kompetentnosť, t. j. normy, konvencie spoločenského správania cieľového štátu, t. j. dokáže byť tolerantný k predstaviteľom iných kultúr a uvedomiť si a naučiť sa tolerovať kultúrne odlišnosti. Súčasne ovláda špecifiká profesijnej a pracovnej kultúry vzťahujúcej sa na jeho študijný odbor.

Sebapoznanie a rozvoj osobnosti

Samoštúdium: kandidát má osvojené zásady a metodiku individuálneho učenia sa, techniky práce s internetom, práce s prekladovými slovníkmi (aj na internete), objektívnej sebareflexie a sebakorekcie ako predpokladu samostatnosti a tvorivosti s cieľom samostatne sformulovať a pochopiť problém a rozširovanie obzoru o cieľovom štáte a kultúre využiť ako kladnú motiváciu.

Kritérium 3: Adekvátnosť a prispôsobenie hovoreného/písaného prejavu

Kandidát dokáže na vyjadrenie myšlienky či témy požívať celú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať. Používa najbežnejšie jazykové prostriedky v danom neutrálnom funkčnom štýle (akademickom a profesijnom). Dokáže nájsť vhodné jazykové prostriedky aj v menej obvyklej situácii a flexibilne využívať svoj register tak, aby dokázal vyjadriť väčšinu toho, čo chce alebo potrebuje povedať/napísať.

Kandidát má osvojené základné zdvorilostné štandardy a dokáže ich vhodne používať. Zároveň si je vedomý základných rozdielov v zvykoch, postojoch, hodnotách, viere či obvyklej jazykovej praxi, ktoré sú typické v jeho profesijnej oblasti a vplývajú na odbornú komunikáciu.

Kritérium 4: Interakcia, koherencia a plynulosť prejavu

Kandidát sa dokáže vhodnými jazykovými prostriedkami – frázami – začleniť do diskusie na známu tému, dokáže začať viesť i uzavrieť jednoduchý osobný rozhovor v rámci tém týkajúcich sa každodenného života, ako aj profesijnej sféry daného študijného odboru. Kandidát sa dokáže vyjadrovať s relatívnou ľahkosťou s občasnými problémami pri formulácii výrazov či plánovaní použitia vhodného gramatického tvaru, ktoré môžu spôsobiť krátke pauzy vo vyjadrovaní, ale je schopný viesť komunikáciu bez cudzej pomoci. Kandidát dokáže zmysluplne komunikovať a vie spojiť jednotlivé body hovoreného či písaného prejavu do súvislej i keď jednoduchej výpovede či textu.

UNICert® II (zodpovedá B2 podľa SERR)

Všeobecné ciele

Cieľom je, aby kandidát dokázal porozumieť čítanému textu a prednáškam všeobecného charakteru pri strednej náročnosti a zároveň aby dokázal porozumieť jednoduchým textom na tému svojho študijného zamerania, sledovať s porozumením vysielanie médií, vytvoriť text na rozličné témy z profesijného aj bežného života v rozsahu 300 – 400 slov s použitím typických vetných spojení a špecifických fráz pre daný komunikát.

Kritérium 1: Gramatická a lexikálna komplexnosť, správnosť a presnosť

Kandidát na certifikovanie jazykovej spôsobilosti na úrovni UNICert® II dokáže používať jazykové prostriedky na postačujúcej úrovni tak, aby bol schopný:

- a. opísať objekty a okolnosti,
- b. vyjadriť svoje názory,
- c. rozvinúť prípadnú argumentáciu bez väčšieho hľadania výrazových prostriedkov,
- d. použiť zložitú stavbu vety.

Jeho slovná zásoba vzťahujúca sa na vlastné záujmy, študijné zameranie a všeobecné témy je dostatočne veľká.

Kandidát dokáže:

- a. formulovať svoju výpoveď tak, aby neopakoval už použité výrazové prostriedky;
- b. použiť opisné prostriedky pri občasnom zaváhaní či absencii správneho výrazu;
- c. vyjadriť sa jasne bez výraznej redukcie vybraných jazykových prostriedkov;
- d. podať dané informácie na spoľahlivej úrovni.

Kandidát ovláda gramatické štruktúry s občasnými malými chybami na úrovni stavby vety, ktoré nespôsobujú nedorozumenie a ktoré

dokáže samostatne opraviť. Presnosť jeho výpovede je všeobecne vysoká, hoci niekedy nevhodne vyberá jazykové prostriedky, ktoré však nespôsobujú vážnejšie narušenie vzájomnej komunikácie.

Kritérium 2: Zvuková stránka jazyka (hovorenie), organizácia a štruktúra textu (písanie), ortografia – komunikácia

Komunikácia

Hovorenie (všeobecne): kandidát dokáže podať jasný a zreteľný opis javov a hovoriť na rozličné témy, súvisiace s jeho záujmami, študijným zameraním i témami bežnej komunikačnej sféry.

Hovorenie:

a) Interaktívne

Kandidát sa dokáže zapojiť do riadeného dialógu či diskusie a samostatne sa k danej téme vyjadriť, dokáže pohotovo reagovať na kladené otázky a jasne formulovať svoj názor; dokáže argumentovať, v prípade potreby dokáže v súvislosti s kontextom klásť doplňujúce otázky, napríklad v priamej alebo telefonickej komunikácii.

b) Produktívne

Kandidát dokáže pripraviť a predniesť prezentáciu na zadanú tému, porovnať výhody a nevýhody a logicky argumentovať. Dokáže zhrnúť informácie a fakty z použitých zdrojov (články, správy, rozhovory a podobne) a adekvátne ich prepojiť. Kandidát dokáže stručne prerozprávať pracovný postup, priebeh experimentu, priebeh obchodného rozhovoru, hovoriť o obsahu odbornej publikácie.

Počúvanie

Kandidát dokáže porozumieť hlavným myšlienkam monologického aj dialogického prejavu na všeobecné a abstraktné témy podané vo všeobecnom jazyku. Zároveň dokáže porozumieť základným témam v rámci svojho študijného zamerania. Dokáže porozumieť základom

prednášok a diskusií v akademickom alebo relevantnom profesijnom prostredí. Kandidát dokáže z počutého textu vybrať potrebné informácie pre následné riešenie úloh a zadaní. Pri sledovaní televíznych správ, dokumentárnych filmov, prednášok, diskusií na odborné témy dokáže porozumieť väčšine obsahu.

Čítanie

Kandidát dokáže na základe kontextu rýchlo porozumieť čítaný text správ a článkov blízky študijnému zameraniu alebo svojim záujmom a na základe účelu čítania si dokáže vybrať správnu techniku. Dokáže čítať aj obsiahlejšie inštrukcie, napríklad v manuáli. Dokáže čítať krátke state z učebníc, článkov s jednoduchým alebo upraveným jazykom a pri použití slovníka si dokáže vybrať vhodný relevantný výraz.

Písanie (všeobecne): Kandidát dokáže napísať primerane dlhý súvislý text (v rozsahu 300 – 400 slov) na témy v rámci svojho študijného zamerania aj na témy bežnej komunikačnej sféry.

a) Produktívne

Kandidát dokáže napísať zreteľný opis objektu či postupu v rámci svojho študijného zamerania aj bežnej komunikačnej sféry. Dokáže porovnať výhody a nevýhody, zhodu a rozdiely, vyjadriť vlastný názor v rámci danej témy a dokáže vhodne argumentovať.

b) Neproductívne

Kandidát dokáže napísať štandardné typy formálnej korešpondencie, žiadať písomne o relevantné informácie či písať podľa stanovenej predlohy (*template*).

Výslovnosť

Kandidát má osvojenú jasnú a prirodzenú výslovnosť a intonáciu cieľového jazyka.

Gramatika

Kandidát má osvojené paradigmy (deklinačné a konjugačné typy) a komplexné morfológické javy podľa špecifikácie cieľového jazyka. Dokáže opraviť gramatické chyby, spôsobujúce šum v komunikácii.

Slovná zásoba

Kandidát má osvojenú dostatočnú slovnú zásobu potrebnú na monologický prednes a vedenie dialogického prehovoru na témy relevantné pre jeho študijné zameranie aj témy bežnej komunikačnej sféry tak, aby sa vyhol opakovaniu výrazov a dokáže vysvetliť podrobnosti. Kandidát má osvojené prvky kohézie a koherencie textu. Jeho reč je plynulá s občasným zaváhaním pri hľadaní správneho výrazu.

Sociokultúrne a interkultúrne aspekty

Kandidát má osvojené základy profesijnej kultúry z akademického aj profesijného prostredia a má základné vedomosti z histórie, geografie cieľového štátu a jeho kultúry. Kandidát dokáže nadviazať a udržiavať kontakt s odborníkmi v cieľovom jazyku v priamej komunikácii aj v komunikácii využívajúc IKT.

Sebapoznávanie a rozvoj osobnosti

Kandidát má osvojené zásady a metodiku individuálneho učenia sa, objektívnej sebareflexie, sebakorekcie ako predpokladu samostatnosti a tvorivosti. Dokáže samostatne formulovať výskumný problém a riešiť ho.

Kritérium 3: Adekvátnosť a prispôsobenie hovoreného/písaného prejavu

Kandidát sa dokáže zapojiť do diskusie v socio-profesijnej skupine na témy blízke jeho študijnému zameraniu, ako aj na témy bežnej komunikačnej sféry. Dokáže sa vyjadrovať jasne, zrozumiteľne a zdvorilo v rámci formálneho aj neformálneho funkčného štýlu a prispôbovať jazykové prostriedky vybranému písomnému alebo hovorenému prejavu. Dokáže bez väčších ťažkostí komunikovať s odborníkmi v cieľovom jazyku.

lovom jazyku, má osvojené pravidlá spoločenskej korektnosti. Kandidát sa dokáže pohotovo vyrovnáť so zmenami v priebehu konverzácie a prípadne preformulovať svoje myšlienky.

Kritérium 4: Interakcia, koherencia a plynulosť prejavu

Kandidát dokáže pri monologickom prejave alebo rozhovore/diskusii používať vhodné jazykové prostriedky. Dokáže začať diskusiu, viesť ju, aj ukončiť, alebo relevantne do diskusie/konverzácie vstúpiť s občasným zaváhaním. Dokáže používať ustálené slovné spojenia typu „To je zaujímavá myšlienka“ alebo „Na túto otázku je ťažké odpovedať“, aby získal čas na formuláciu vlastného prejavu. Dokáže spontánne komunikovať, niekedy veľmi plynulo a zreteľne aj v dlhších úsekoch konverzácie. Občas ešte hľadá vhodný výraz alebo gramatickú štruktúru a jeho súvislý prejav je poznačený dlhšími prestávkami v prejave.

Komunikácia s odborníkmi v cieľovom jazyku nie je problematická ani pre jednu zo zúčastnených strán. V rámci súvislého ústneho aj písomného prejavu dokáže kandidát efektívne používať vhodné prostriedky koherencie a kohézie, i keď v dlhšom prejave má občas ťažkosti dodržať myšlienkovú nadväznosť.

UNICert[®] III (zodpovedá C1 podľa SERR)

Všeobecné ciele

Kandidát je kompetentný po jazykovej stránke. Bez väčších problémov komunikuje v cieľovom jazyku. Je schopný získavať komplexné informácie, najmä vo svojom študijnom odbore a dokáže zverejňovať výsledky vlastnej študijnej a pracovnej činnosti. Dokáže nadväzovať pracovné kontakty v cudzojazyčnom prostredí. Kandidát si je vedomý kultúrnych rozdielov v komunikácii a rešpektuje ich. Popri verbálnych prostriedkoch používa efektívne aj neverbálne výrazové prostriedky so zreteľom na kultúrne špecifiká a zvyklosti v danej profesijnej aj všeobecnej oblasti.

Kritérium 1: Gramatická a lexikálna komplexnosť, správnosť a presnosť

Kandidát skúšky pre certifikovanie jazykovej spôsobilosti dokáže:

- a) presne vyhodnotiť názory a výroky iných, dokáže vyhodnotiť stupeň istoty či neistoty, presvedčenia či pochyb, pravdepodobnosti atď.;
- b) vhodne formulovať svoj prejav na základe osvojených jazykových prostriedkov tak, aby jeho prejav bol jasný, zreteľný, zrozumiteľný.

Kandidát skúšky:

- a) si osvojil dostatočne široký register slovnej zásoby, ktorý mu umožňuje preformulovať alebo iným spôsobom reagovať a nahrádzať chýbajúce lexikálne jednotky opisnými prostriedkami bez toho, aby výraznejšie narušil plynulosť komunikácie;
- b) dokáže vhodne používať idiomatické a ustálené spojenia.

Kandidát dokáže monitorovať svoj písomný či hovorený prejav a ak ojedinele urobí chyby, dokáže ich okamžite korigovať.

Kritérium 2: Zvuková stránka jazyka (hovorenie) organizácia a štruktúra textu (písanie), ortografia – komunikácia

Hovorenie (všeobecne): Kandidát skúšky sa dokáže vyjadrovať primerane a plynule a v súlade s komunikačnou situáciou. Komunikáciu dokáže dopĺňať vhodnými neverbálnymi prostriedkami.

Hovorenie

a) Interaktívne

Kandidát dokáže živo diskutovať a rokovať o rôznych konkrétnych a abstraktných či všeobecných a špecifických otázkach v odbornej (aj bežnej) komunikačnej sfére, dokáže vhodným spojením či frázou vyjadriť, odôvodniť, aj obhájiť svoj názor, vzniesť námietky, aj konštruktívnu kritiku bez hľadania vhodných jazykových prostriedkov. Kandidát dokáže efektívne využívať pauzu v interaktívnom prejave.

Vhodne využíva prostriedky kohézie a koherencie. Kandidát sa dokáže zapájať do dialógu/polylógu vrátane riešenia problémov či nedorozumení.

b) Produktívne

Kandidát dokáže zrozumiteľne a jasne informovať v rozsiahlejšom monologickom prejave, logicky spájať myšlienky do väčších celkov, vie sumarizovať, používať relevantné zdroje a vhodne ich citovať. Dokáže pripraviť a predniesť ucelenú a štruktúrovanú prezentáciu na mnohé témy, vhodne zdôrazniť relevantné body a špecifické údaje, uviesť vhodné príklady s cieľom zvýšiť zrozumiteľnosť prezentácie. Dokáže reprodukovať a interpretovať zložité abstraktné texty.

Počúvanie

Kandidát skúšky dokáže porozumieť prejavu z odbornej aj bežnej komunikačnej sféry (vo vymedzenom odbore), rozlišovať rôzne funkčné štýly, rozlíšiť prozodické vlastnosti komunikátu a porozumieť ich špecifickej funkcii v prirodzenom prostredí (hluk), porozumieť prednáškam (aj keď sú improvizované) a diskusii na odborné témy. Kandidát dokáže porozumieť odborným informáciám zložitého charakteru, ako napríklad vedeckým teóriám a ich zdôvodneniu.

Čítanie

Kandidát dokáže porozumieť náročným stylisticky diferencovaným dlhým textom s dôrazom na znalosť špecifickej terminológie. Má osvojené techniky rýchleho čítania (napríklad *skimming* a *scanning*), dokáže selektovať, porovnať a usporiadať informácie v texte, pochopiť nadväznosť, stanoviť sled udalostí a identifikovať logické vzťahy, rozpoznať objektívne a subjektívne formulácie autora, rozlíšiť explicitne a implicitne vyjadrenú myšlienku. Na základe prečítaného dokáže analyzovať a syntetizovať text. Kandidát dokáže porozumieť odborným informáciám v zložitých bohato informačne zásobených textoch vybavených početnými stylistickými prostriedkami.

Písanie

a) Produktívne

Kandidát dokáže vypracovať vlastný rozsiahly vecný text, dodržiavať zásady kompozície, vybrať správny slohový útvar, primeraný štýl, správne lexikálne jednotky z hľadiska odborného zamerania textu, správne používať interpunkciu, správne citovať zdroje, správne napísať bibliografický záznam a podobne.

b) Neproductívne

Kandidát dokáže na základe poznámok z vypočutého/prečítaného textu/prednášky vytvoriť sekundárny text (text o texte), spracovať zdroje, napríklad výklad, argumentáciu atď.

Výslovnosť:

Kandidát má osvojenú plynulú a spontánnu výslovnosť, dokáže rozlišovať a využívať prozodické vlastnosti cieľového jazyka na vyjadrovanie celej škály významov.

Gramatika:

Kandidát dokáže využívať gramatické kategórie cieľového jazyka vedome, správne a primerane komunikačnému zámeru. Kandidát dokáže vhodne používať jazykové prostriedky kohézie a koherencie. Dokáže monitorovať vlastný prejav a následne opraviť či preformulovať komunikačne nevhodný výraz.

Slovná zásoba

Kandidát má osvojenú širokú slovnú zásobu zo študijného odboru. Využíva vhodne slohové postupy, útvary a štýly. Má dobrú znalosť príslušných frazeologizmov a profesionalizmov. Občasne dokáže chýbajúci správny výraz nahradiť opisným alebo alternatívnym spôsobom.

Sociokultúrne a interkultúrne aspekty

Kandidát dokáže efektívne rozlišovať a vhodne využívať znalosti kultúry cieľového štátu ako aj znalosť odbornej problematiky a kultú-

ry cieľového odboru. Dokáže porozumieť profesijnému slangu a jazyk efektívne využívať na profesijné ciele v hovorenom aj písomnom prejave.

Sebapoznávanie a rozvoj osobnosti

Kandidát dokáže uplatniť vlastnú autonómiu učiaceho sa a rozvíjať svoje výskumné a referenčné zručnosti na úrovni potrebnej pre samoštúdium so zreteľom na samostatný výkon profesie. V práci s informáciami dokáže uplatňovať a rozvíjať svoje tvorivé a kritické myslenie.

Kritérium 3: Adekvátnosť a prispôsobenie hovoreného/písomného prejavu

Kandidát skúšky dokáže vo svojom hovorenom aj písomnom prejave:

- a. rozpoznávať širokú odbornú terminológiu, kolokácie a ustálené slovné spojenia typické pre daný odbor;
- b. primerane používať jazykové prostriedky vhodné v odbornej komunikácii na príslušné slohové postupy a útvary (žánre), zároveň si uvedomuje možné posuny medzi funkčnými štýlmi;
- c. flexibilne používať jazyk na spoločenské účely v profesijnom kontexte, na vyjadrenie emócií, narážok či vtipov;
- d. prispôbiť svoj prejav a použité jazykové prostriedky danej komunikačnej situácii či príjemcovi a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti;
- e. vyjadriť adekvátne svoj súhlas či nesúhlas s názormi iných.

V hovorenom prejave sa dokáže kandidát pružne adaptovať na zmeny v priebehu komunikácie.

Kritérium 4: Interakcia, koherencia a plynulosť prejavu

Kandidát skúšky dokáže:

- a. stanoviť pragmatické ciele komunikácie (informovať, presviedčať, nadviazať kontakt atď.);
- b. rozlíšiť formálny, neutrálny a neformálny prejav a využívať širokú škálu jazykových a štylistických prostriedkov so zreteľom na komunikačné ciele, situáciu atď.;

- c. vybrať pohotovo zo svojho registra vyjadrovacích prostriedkov vhodnú frázu, ktorou sa zapojí do diskusie alebo oddiali svoju reakciu;
- d. plynule a spontánne vyjadriť svoj zámer bez väčšieho úsilia, pričom pri koncepcne zložitých témach (explikácia, argumentácia) môže byť prejav menej plynulý;
- e. predniesť vecný, plynulý a správne štruktúrovaný prejav s použitím vhodných prostriedkov kohézie a signálnych výrazov;
- f. efektívne využívať pauzu pri monologickom prejave aj pri interakcii s podporou vhodnej neverbálnej komunikácie.

UNICert[®] IV (zodpovedá C2 podľa SERR)

Všeobecné ciele

Kandidát dosiahol komunikačnú kompetentnosť rodeného používateľa jazyka. Nemá ťažkosti pri akomkoľvek hovorenom prejave. Dokáže porozumieť prejavu aj v prípade, keď rodený hovoriaci sa vyjadruje so špecifickým akcentom, ak mal dostatočný čas zvyknúť si na jeho výslovnosť, dokáže bez námahy vstúpiť do diskusie, či z nej vystúpiť, a dokáže rozlišovať jemné odtienky významu. Dokáže bez problémov striedať pozíciu recipienta aj expedienta. Kandidát dokáže plynule predniesť či napísať jasný, správne štruktúrovaný, obsahovo, jazykovo a štylisticky zložitý prejav.

Kritérium 1: Gramatická a lexikálna komplexnosť; gramatická a lexikálna správnosť a presnosť, presnosť výpovede

Kandidát skúšky sa bez ťažkostí vyjadruje gramaticky správne, takmer bez chýb. Kandidát dokáže:

- a. presne vyhodnotiť smerovanie prejavu, dokáže odlíšiť vyjadrenie miery pochybností, presvedčenia, pravdepodobnosti, možnosti, váhania, neistoty atď.;
- b. vybrať s istotou vhodnú formuláciu zo svojho širokého registra slovnej zásoby tak, aby bol jeho prejav jasný, zreteľný, zrozumiteľný.

telný;

- c. vhodne využívať svoju širokú slovnú zásobu vrátane bežných kolokácií a ustálených slovných spojení, typických pre daný odbor, hovoriť takmer bez využívania opisných výrazových prostriedkov namiesto chýbajúcich lexikálnych jednotiek.

Kandidát skúšky sa vyjadruje bez chýb, aktívne monitoruje svoj písomný či hovorený prejav, prípadne ho okamžite koriguje.

***Kritérium 2: Zvuková stránka jazyka (hovorený prejav);
ovládanie ortografie, organizácia a štruktúra textu (písaný prejav)
– komunikácia***

Hovorenie (všeobecne): Kandidát komunikuje prirodzene, dokáže sa vyjadrovať primerane a plynule, komunikáciu dokáže prirodzene dopĺňať vhodnými neverbálnymi prostriedkami.

Hovorenie

a) Interaktívne

Kandidát dokáže:

- a. prirodzene vstúpiť do diskusie aj ju primerane ukončiť;
- b. prispôbiť prejav situácii;
- c. rozlišovať jemné odtienky významu výrazov;
- d. robiť drobné pauzy pri hľadaní správneho výrazu;
- e. monitorovať svoje vyjadrovanie a korigovať drobné chyby;
- f. plynule a prirodzene sa vyjadrovať na rôzne špecifické aj teoretické témy;
- g. odôvodniť aj obhájiť svoj názor, vzniesť námietky a konštruktívnu kritiku;
- h. preformulovať svoj prejav;
- i. používať vhodne neverbálnu komunikáciu vrátane intonácie.

b) Produktívne

Kandidát dokáže plynule, jasne a zrozumiteľne predniesť monologický

prejav bez námahy, logicky spájať svoje myšlienky do väčších celkov, sumarizovať, používať relevantné informačné zdroje a vhodne ich citovať. Dokáže pripraviť a podať ucelenú a správne štruktúrovanú prezentáciu na mnohé témy v relevantných žánroch, používať vhodné prostriedky kohézie a dokáže tiež vhodne zdôrazniť kľúčové body a uviesť príklady. Kandidát dokáže reprodukovat' a interpretovat' dlhé a náročné texty.

Počúvanie

Kandidát dokáže porozumieť akémukoľvek hovorenému prejavu v prirodzenom prostredí, rozoznať odchýlky od štandardu (dialekt, akcent) a komunikačný šum. Dokáže bez problémov sledovať prednášky, odbornú komunikáciu, rozhlasové vysielanie. Dokáže porozumieť humoru, irónii a sarkazmu a vyvodit' si z toho patričné závery. Kandidát dokáže získať informácie aj z prejavov nižšej kvality (napríklad z hlásenia, masovej komunikácie a podobne).

Čítanie

Kandidát dokáže porozumieť širokej škále textov vrátane tých, ktoré sú písané hovorovým štýlom a obsahujú špecifické idiomatické či slangové výrazy. Ovláda rôzne techniky čítania a dokáže rýchlo čítať zložité texty v rôznych žánroch a štýloch, dokáže paralelne pracovať s viacerými textami naraz, porovnávať, analyzovať, interpretovať, sumarizovať získané informácie a vyvodzovať závery. Kandidát dokáže identifikovať skrytý význam (napríklad v novinových článkoch), výskumných správ, účel a podmienky zmlúv a podobne. Dokáže rozlišovať jemné nuansy významu. Kandidát dokáže bez problémov čítať odbornú literatúru (napríklad učebnice, vedecké články, štúdie, monografie a podobne).

Písanie

a) Produktívne

Kandidát dokáže napísať správne štruktúrovaný prejav v relevant-

nom žánri a štýle. Dokáže napísať krátke zhrnutie, pripraviť kritický prehľad zdrojov alebo napísať odborný článok na danú tému. Kandidát dokáže napísať správne štruktúrovaný úradný list. V písomnom prejave dokáže naznačiť jemné významové odtienky.

b) Neproduktívne

Kandidát dokáže robiť poznámky z počutého zložitého alebo písaného textu, preukazuje osvojené študijné zručnosti – robiť si poznámky na odbornú tému súvisiacu so štúdiom a budúcou profesiou. Dokáže spracovať abstrakt, anotáciu, zhrnutie.

Výslovnosť

Kandidát hovorí plynulo a spontánne so správnou výslovnosťou, dokáže rozlišovať a využívať prozodické vlastnosti cieľového jazyka na vyjadrovanie širokej škály významov.

Gramatika

Kandidát dokáže správne a vedome využívať gramatické kategórie cieľového jazyka so zreteľom na komunikačný zámer. Dokáže používať široké spektrum kohéznych jazykových prostriedkov. Vlastný prejav dokáže priebežne monitorovať, následne ho opraviť, prípadne svoj prejav preformulovať.

Slovná zásoba

Kandidát má osvojenú širokú slovnú zásobu potrebnú na komunikáciu vo svojom odbore, vrátane terminológie, kolokácií, ustálených slovných spojení a profesionalizmov. Dokáže rozlišovať používanie jazykových prostriedkov vzhľadom na štylistické rozdiely jednotlivých útvarov a štýlov.

Sociokultúrne a interkultúrne aspekty

Kandidát dokáže bez ťažkostí rozlišovať a efektívne využívať znalosti kultúry svojho odboru. Dokáže porozumieť náznakom, jemným

odtienkom výrazov, profesijnému žargónu, idiomatickým výrazom a profesionalizmom, humoru, sarkazmu a irónii.

Sebapoznávanie a rozvoj osobnosti

Kandidát dokáže uplatniť prístupy autonómneho učenia sa formou samoštúdia rozličných informačných zdrojov. Rozvíja svoje výskumné zručnosti, získava a prehľbuje si ďalšie komunikačné zručnosti so zreteľom na štúdium a budúci výkon profesie.

Kritérium 3: Adekvátnosť a prispôsobenie hovoreného/písomného prejavu

Kandidát skúšky:

- a. má osvojenú širokú škálu lexikálnych prostriedkov, vrátane terminológie;
- b. dokáže správne používať jazykové prostriedky typické pre odborný štýl ako aj relevantné žánre a prechody medzi funkčnými štýlmi;
- c. dokáže flexibilne používať jazyk v rozličných spoločenských situáciách spätých so štúdiom a prípravou na budúci výkon povolania; dokáže identifikovať a vyjadriť emócie, narážky či vtipy;
- d. je schopný prispôbiť svoj prejav a výber jazykových prostriedkov konkrétnej komunikačnej situácii, jej cieľom a účastníkom;
- e. dokáže sa pružne adaptovať na priebežné zmeny v komunikácii a efektívne preformulovať svoj jazykový prejav či už v písomnej alebo ústnej podobe;
- f. dokáže bez ťažkostí sledovať filmy, v ktorých sa do značnej miery používa slang a idiómy.

Kritérium 4: Interakcia, koherencia a plynulosť prejavu

Kandidát skúšky dokáže:

- a. predniesť vecný, plynulý a správne štruktúrovaný prejav s použi-

-
- tím vhodných kohéznych jazykových prostriedkov;
- b. spontánne vyjadriť svoj komunikačný zámer aj pri koncepčne zložitých témach, či vhodne odpovedať na zložité otázky v diskusii;
 - c. pohotovo a flexibilne zvoliť vhodnú frázu zo svojho registra vyjadrovacích prostriedkov so zámerom vstúpiť do rozhovoru;
 - d. efektívne využívať neverbálne komunikačné prostriedky pri interakcii aj monologickom prejave, ako je napríklad pauza, intonácia, gesto.

5.1.2 Metodika

(príklady možných metodických postupov uplatnených pri získavaní úrovne UNICert® II (zodpovedá B2 podľa SERR))

Všeobecné ciele:

Uplatniť komunikatívny prístup pri osvojovaní si cieľového jazyka so zameraním na rozvíjanie schopnosti frekventantov jazykovej výučby, dorozumieť sa s hovoriacimi cieľovým jazykom s dôrazom na plynulosť a spontánnosť prejavu.

Komunikácia, zručnosti

Hovorenie

Riadený dialóg, mini-diskusie na dané témy. Dramatizované úlohy (*role-plays*). Komunikačné hry, simulované kolokviá, konferencie. Jednoduché prípadové štúdie, gradovaná náročnosť prezentácií od opisu až po argumentáciu.

Počúvanie

Audioorálne cvičenia – kurzorické a selektívne počúvanie. Počúvanie dialogických a monologických prejavov, rozhlasových vysielaní. Plnenie rozličných typov aktivít zameraných na počúvanie s porozumením, zaznamenávanie informácií na základe relevantnosti podľa zadania konkrétnych úloh (napríklad zaznamenanie číselných údajov, určenie sekvencie udalostí, vecný objektívny opis udalosti, subjektívna charakteristika deja a podobne), výber relevantných informácií a reprodukcia textu podľa poznámok.

Čítanie

Nácvik rozličných techník čítania (*skimming, scanning, reading for gist*), t. j. cvičenia zamerané na porozumenie podstaty textu, hľadanie vopred určenej informácie, cvičenia na kontrolu porozumenia, komentovanie.

Písanie

Nácvik neproduktívneho písania: reprodukčné cvičenia, písanie podľa predlohy, substitučné a doplňujúce cvičenia, členenie a rekonštrukcia textu podľa zadaných výrazov a fráz s dôrazom na štruktúrovanie textu (úvod – jadro – (zhrnutie) záver). Písanie poznámok z prednášok a ich následné triedenie.

Nácvik produktívneho písania na vopred určenú tému, sumarizácia. Nácvik kreatívneho písania.

Gramatika

Výber gramatických javov so zreteľom na komunikačné ciele. Kontrastívna metóda, precvičovanie modelov formou štruktúrnych cvičení, komunikatívne ladených cvičení, substitučných a modifikačných cvičení.

Slovná zásoba

Receptívne osvojovanie si lexiky: určovanie významu slov podľa kontextu, vypisovanie slov a slovných spojení z textu, klasifikácia a špecifikácia slov podľa vymedzených kritérií, preklad slov, slovných spojení, respektíve viet do východiskového jazyka (musí byť odôvodnené).

Produktívne osvojovanie si lexiky: pomenúvanie predmetov, tvorba glosárov termínov na základe čítania odbornej literatúry, dopĺňanie slov do kontextu, tvorenie slov a idiomatických spojení a triedenie slov do tematických skupín na základe jazykových a vecných kritérií, derivačné cvičenia, modifikačné cvičenia, transformačné cvičenia, kombinované cvičenia; prekladové cvičenia so zameraním na terminológiu (musia byť odôvodnené).

Sociokultúrne a interkultúrne aspekty

Aktivity zamerané na prácu s internetom, cudzojazyčnou tlačou (s použitím adaptovaných textov), vyhľadávanie adekvátnych

zdrojov a materiálov s cieľom využiť ich na konkrétny účel, simulácia kontaktov a stretnutí s používateľmi cieľového jazyka; projektová práca.

Sebapoznávanie a rozvoj osobnosti

Rozvoj schopnosti samoštúdia, rozvoj a uplatňovanie kritického myslenia pri vyhľadávaní a komparácii rôznych informačných zdrojov, nácvik prezentačných techník.

5.1.3 Skúšobný poriadok

SKÚŠOBNÝ PORIADOK

§ 1 Skúška a jej obsah a rozsah

(Podrobnejšie k skúškam pozri Šikolová, M.-Mikuláš, M: Specifikace zkoušek podle UNICert® LUCE, Bratislava: Ekonóm 2016)

1.1 (univerzita) ponúka v rámci riadneho štúdia vo forme povinných a voliteľných predmetov, prípadne nad rámec takejto výučby, programy výučby jazykov, ktoré po splnení kritérií stanovených pre jednotlivé úrovne môžu absolventi ukončiť udelením certifikátu UNICert®.

1.2 Toto špecificky vysokoškolské vzdelávanie zabezpečuje (príslušné pracovisko) a podľa kapacity poskytuje výučbu v jednej alebo vo viacerých úrovniach jazykovej výučby v súlade s konkrétnou odbornou profiláciou štúdia.

1.3 Každá úroveň jazykovej výučby (UNICert® I-IV) pozostáva zo 120 až 180 vyučovacích jednotiek a je zameraná na konkrétny študijný odbor, čo je dokumentované aj v záverečných skúškach pre danú úroveň. Profily jednotlivých úrovní na seba nadväzujú. Úroveň UNICert® I možno ukončiť skúškou alebo zoskupením čiastkových výsledkov dosiahnutých počas štúdia. V prípade, že sa zoskupujú výsledky dosiahnuté v samostatných blokoch výučby, študent vykonáva vstupný test (postupový test) do ďalšieho nadväzujúceho bloku. Len úspešný výsledok postupového testu mu umožní, aby sa mu predchádzajúci výučbový blok započítal ako čiastkový výsledok a umožnil mu pokračovať k dosiahnutiu úrovne UNICert® I.

1.4 Úrovne UNICert® II a UNICert® III (prípadne UNICert® IV) sa vždy končia skúškou. Popri štúdiu jazyka zameraného na akademické ciele sa zameriavajú aj na študijný/vedný odbor. Ten je vždy explicitne vyznačený v udelenom certifikáte.

§ 2 Skúšobný výbor a skúšobná komisia

2.1 Pracovisko, zabezpečujúce jazykové vzdelávanie, ktorého učitelia sú členmi CASAJC/CercleS, vytvorí minimálne 3-členný skúšobný výbor, zodpovedný za plánovanie, organizovanie a kontrolu skúšok UNICert[®]. Súčasne je zodpovedný za riešenie prípadných sťažností, vzťahujúcich sa na skúšky.

2.2 Skúšobný výbor pozostáva zvyčajne (ale nie výlučne) z:

2.2.1 vedúceho pracovníka pracoviska, ktoré je akreditované na poskytovanie programov výučby jazykov a organizáciu skúšok *ex offo*;

2.2.2 predstaviteľa zboru kmeňových učiteľov daného jazyka;

2.2.3 ďalšieho kmeňového učiteľa z danej univerzity (ktorý pozná príslušný cudzí jazyk a vecné zameranie skúšky).

2.3 Skúšobný výbor si zvolí predsedu, ktorý v naliehavých prípadoch výbor zastupuje, a podpredsedu.

2.4 Skúšobný výbor koná v súlade s relevantnými predpismi a postupmi univerzity týkajúcimi sa skúšok.

2.5 Skúšobný výbor menuje skúšobnú komisiu pre každú skúšku v systéme UNICert[®] zvlášť.

2.6 Členov skúšobných komisií menuje skúšobný výbor v súlade s bežnými postupmi univerzity.

2.7 Členmi skúšobnej komisie môžu byť okrem učiteľov cudzích jazykov (členov CASAJC) aj pedagogickí alebo výskumní pracovníci z daného odboru hovoriaci cieľovým jazykom z materskej univerzity alebo zo spolupracujúcich univerzít.

§ 3 Podmienky na vykonanie skúšky

3.1 Na vykonanie skúšky s cieľom získať certifikát UNICert[®] musí uchádzač spĺňať nasledujúce podmienky:

3.1.1 musí byť študentom alebo absolventom príslušnej univerzity;

3.1.2 musí sa pravidelne zúčastňovať vyučovania cieľového jazyka v rozsahu kontaktných vyučovacích hodín stanovených v akredito-

vanom programe na príslušnej úrovni systému UNICert®.

3.2 Podmienky na vykonanie opravnej skúšky musia zodpovedať skúšobnému poriadku príslušnej univerzity.

3.3 Uchádzať sa o vykonanie opravnej skúšky nemôže ten, kto na nej už dva razy neuspel, prípadne bol zo skúšky vylúčený.

3.4 Opravnú skúšku môže uchádzač vykonať najskôr jeden rok po predchádzajúcej neúspešnej skúške.

3.5 V odôvodnených prípadoch môže skúšobný výbor udeliť výnimku k ustanoveniu 3.1.2 tohto paragrafu.

§ 4 Prihlásenie sa na skúšku a prijatie

4.1 Prihláška na vykonanie skúšky musí byť podaná písomne, doručená v stanovenom termíne a adresovaná skúšobnému výboru.

4.2 Uchádzač pri prihlasovaní na skúšku predkladá nasledujúce doklady:

4.2.1 výkaz o štúdiu alebo o absolvovaní štúdia podľa ustanovenia 3.1.1 predchádzajúceho paragrafu;

4.2.2 doklad o absolvovaní jazykového kurzu podľa ustanovenia 3.1.2 predchádzajúceho paragrafu;

4.2.3 vyhlásenie o tom, že sa skúšky predtým neúspešne nezúčastnil, ani z nej nebol vylúčený.

4.3 O povolení vykonať skúšku rozhoduje skúšobný výbor. Vykonanie skúšky možno zamietnuť len v prípade, ak uchádzač nespĺňa niektorú z uvedených požiadaviek.

4.4 Skúšobný výbor zverejní termín/termíny podania prihlášok a termín/termíny konania skúšok v dostatočnom predstihu tak, aby boli informácie dostupné všetkým záujemcom o vykonanie skúšky.

4.5 Rozhodnutie o prijatí prihlášky na vykonanie skúšky, prípadne o zamietnutí prihlášky sa uchádzačovi doručí písomne s udaním dôvodu najneskôr 1 mesiac pred konaním skúšky.

4.6 Zoznam študentov pripustených ku skúške a zoznam skúšajúcich je zverejnený v súlade s praxou príslušnej univerzity.

§ 5 Rozsah a forma skúšky

5.1 Skúška na úrovni UNICert® I môže byť formálna alebo pozostávať z kumulácie čiastkových hodnotení jednotlivých častí jazykového programu. Výsledná známka na úrovni UNICert® I sa potom stanoví na základe pokynov ku skúškam, schválených skúšobným výborom, ktoré sú záväzné pre všetky skúšobné komisie.

5.2 Skúška na stupni UNICert® I a UNICert® II pozostáva z písomnej aj ústnej časti.

5.3 Skúška na úrovni UNICert® II obsahuje tieto časti (spolu minimálne 150 minút):

5.3.1 Ústna skúška sa skladá z ústnej interakcie a zo samostatného ústneho prejavu v cieľovom jazyku (každá časť s trvaním 15 – 20 minút).

5.4 Písomná skúška sa skladá z dvoch častí, z ktorých každá trvá 60 minút. Prvá časť pozostáva z úloh na preskúšanie čítania s porozumením, druhá časť sa skladá z úloh na písomnú produkciu v cieľovom jazyku.

5.5 Skúška na úrovni UNICert® III (prípadne UNICert® IV) pozostáva z písomnej aj ústnej časti.

5.6 Skúška na úroveň UNICert® III obsahuje tieto časti (spolu minimálne 200 minút):

5.6.1 Ústna skúška pozostáva z cvičení na preskúšanie počúvania s porozumením a z produktívnej časti v cieľovom jazyku, z ktorých každá trvá 30 minút.

5.6.2 Písomná skúška sa skladá z dvoch častí, z ktorých každá trvá 90 minút (120 minút na úrovni UNICert® IV). Prvá časť pozostáva z jednej alebo viacerých úloh na preskúšanie čítania s porozumením, druhá časť pozostáva z rôznych úloh na voľnú produkciu v cieľovom jazyku.

5.7 Skúška na úrovni UNICert® IV trvá minimálne 300 minút.

5.8 Pri odbornom zameraní jednotlivé úlohy skúšky čerpajú obsahovo z príslušného študijného odboru.

5.9 O použití pomôcok, ako sú napríklad slovníky, tezaury a podobne, rozhoduje skúšobná komisia.

§ 6 Hodnotenie

6.1 Za priebeh skúšky a hodnotenie výsledkov skúšky je zodpovedná skúšobná komisia menovaná skúšobným výborom.

6.2 Písomnú aj ústnu skúšku hodnotia vždy minimálne 2 skúšajúci.

6.3 V prípade odlišného hodnotenia skúšajúcich sa výsledná známka vypočíta ako priemer hodnotenia navrhnutého jednotlivými skúšajúcimi. V prípade výrazného rozdielu v hodnotení (o dva stupne), skúšobný výbor požiadava o hodnotenie tretieho skúšajúceho.

6.4 Pri vypočítavaní výsledného hodnotenia podľa paragrafu 5 sa zohľadňujú všetky časti skúšky.

§ 7 Výsledky a certifikát

7.1 Hodnotenie sa vyjadruje stupňami schválenými na príslušnej univerzite, zvyčajne nasledovne (i keď percentuálna ekvivalencia hodnotiacich stupňov sa môže na jednotlivých univerzitách líšiť):

A 91 – 100 %	výborný	vynikajúci výsledok
B 81 – 90 %	veľmi dobrý	výsledok výrazne prevyšujúci priemer
C 73 – 80 %	dobry	priemerný výsledok
D 66 – 72 %	uspokojivý	výsledok, ktorý je síce podpriemerný, ale ešte vždy vyhovuje požiadavkám
E 60 – 65 %	dostatočný	výsledok, ktorý napriek nedostatkom ešte vždy vyhovuje požiadavkám

Výsledok (napríklad):

7.2 Iné hodnotenie jazykových skúšok ako je schválené a uplatňované na danej univerzite je neprípustné.

7.3 Výsledky skúšky absolventom skúšky oznámi skúšobný výbor najneskôr do jedného mesiaca od termínu konania skúšky.

7.4 O úspešne absolvovanej skúške skúšobný výbor vystaví vysvedčenie pre úroveň UNICert® I a certifikát UNICert® pre stupeň II

– IV. Tieto dokumenty majú jednotnú formu, kópie sa archivujú na sekretariáte UNICert®LUCE. Vysvedčenie a certifikát obsahujú názov absolvovaného jazykového programu, údaje o zameraní skúšky, cieľovom jazyku skúšky, úrovni UNICert®u, téme odbornej prezentácie, vrátane hodnotenia jednotlivých častí skúšky a výslednej známky. Ďalej obsahujú všeobecné údaje o forme skúšky a opis hodnotených jazykových spôsobilostí v súlade s cieľmi jazykového programu. Vysvedčenie a certifikát podpisuje predseda skúšobného výboru a predseda skúšobnej komisie.

§ 8 Nedostavenie sa na skúšku, odstúpenie od skúšky, porušenie skúšobného poriadku

8.1 Nedostavenie sa na skúšku, odstúpenie od skúšky, prípadne porušenie skúšobného poriadku sa posudzuje podľa relevantných predpisov a postupov príslušnej univerzity.

8.2 Ak sa uchádzač nedostaví na skúšku, alebo od nej odstúpi bez udania prijateľného dôvodu, skúška sa považuje za neúspešnú.

8.3 Dôvody o neúčasti na skúške musí uchádzač bezodkladne oznámiť skúšobnému výboru. V prípade choroby je potrebné predložiť lekárske potvrdenie. Ak skúšobný výbor uzná dôvody ako opodstatnené, uchádzač môže skúšku absolvovať v najbližšom termíne. V tomto prípade sa započítavajú aj prípadné čiastkové výsledky predchádzajúcich častí skúšky.

8.4 Ak uchádzač použije nepovolené pomôcky, alebo inak hrubým spôsobom poruší skúšobný poriadok, môže byť podľa rozhodnutia skúšobného výboru na návrh skúšobnej komisie sankcionovaný v súlade so študijným poriadkom príslušnej univerzity.

8.5 Akékoľvek nedostatky počas priebehu skúšky, prípadne narušenie priebehu skúšky alebo fyzická neschopnosť absolventa skúšku dokončiť, sa musia bezodkladne oznámiť predsedovi skúšobného výboru, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

8.6 O prípadných žiadostiach a sťažnostiach uchádzačov, ktoré sa predkladajú písomne, rozhoduje skúšobný výbor. O svojom rozhodnutí informuje uchádzača vždy písomne.

§ 9 Opakovanie skúšky

9.1 Neúspešnú skúšku možno opakovať o rok. Na základe písomnej žiadosti uchádzača môže skúšobný výbor uznať už úspešne absolvované časti skúšky (pozri §8).

9.2 Druhú opravnú skúšku možno konať len v odôvodnených prípadoch na základe písomnej žiadosti uchádzača.

§ 10 Platnosť

10.1 Tento skúšobný poriadok vstupuje do platnosti dňom schválenia vedením univerzity/fakulty/pracoviska a/alebo akademickým senátom.

5.1.4 Skúšobný výbor a skúšobná komisia

SKÚŠOBNÝ VÝBOR A SKÚŠOBNÁ KOMISIA UNICert® Štatút

1. Všeobecné ustanovenia

1.1 Pracovisko, ktoré získalo akreditáciu na výučbu jazykových programov a skúšok v systéme UNICert®, musí vytvoriť skúšobný výbor.

1.2 Skúšobný výbor úzko spolupracuje s UNICert®LUCE (Inštitútom pre akreditáciu jazykových programov na univerzitách v strednej Európe), ktorému v zmysle udelenej licencie podlieha.

2. Skúšobný výbor UNICert®

2.1 Pracovisko zabezpečujúce jazykovú výučbu, ktorého učitelia sú členmi CASAJC/CercleS vytvorí 3-členný skúšobný výbor.

2.2 Zloženie skúšobného výboru si určuje príslušná univerzita v súlade s organizáciou výučby jazykov. Členmi skúšobného výboru sú zvyčajne:

2.2.1 vedúci pracovník príslušného pracoviska, ktoré zabezpečuje výučbu jazykov;

2.2.2 člen pedagogického zboru z pracoviska, ktoré na univerzite zabezpečuje výučbu jazykov;

2.2.3 zástupca katedry študijného smeru so znalosťou daného jazyka vymenovaný vedením fakulty/univerzity.

2.3 Skúšobný výbor je zodpovedný za plánovanie, organizovanie a kontrolu skúšok UNICert®.

2.4 Skúšobný výbor si zvolí predsedu, ktorý zastupuje skúšobný výbor navonok a riadi prácu výboru dovnútra. Skúšobný výbor si zvolí jedného zástupcu predsedu s presne vymedzenými právomocami v prípade neprítomnosti predsedu.

2.5 Skúšobný výbor je menovaný štatutárnym zástupcom pracoviska (riaditeľ centra, dekan fakulty, rektor univerzity a podobne), do ktorého pôsobnosti pracovisko organizujúce skúšky patrí.

2.6 Skúšobný výbor je menovaný na trojročné funkčné obdobie.

2.7 Skúšobný výbor schvaľuje členov do skúšobných komisií na návrh jednotlivých pracovísk, ktoré skúšky konajú.

2.8 Skúšobný výbor organizuje skúšky na základe poriadku platného na príslušnej univerzite, ktorý upravuje jeho činnosť v súlade s vysokoškolským zákonom.

3. Skúšobná komisia

3.1 Skúšobná komisia je menovaná na každú skúšku v akreditovanom programe UNICert® zvlášť.

3.2 Členom skúšobnej komisie môže byť každý kvalifikovaný učiteľ cudzieho jazyka na príslušnej univerzite alebo vyučujúci prizvaný z inej univerzity, ktorý je členom CASAJC.

3.3 Jedným členom skúšobnej komisie je vždy poverený člen skúšobného výboru.

3.4 Skúšobná komisia je minimálne trojčlenná, pričom ako ďalší členovia sa odporúčajú rodený hovoriaci cieľového jazyka a učiteľ predmetu študijného smeru.

3.5 Predsedu skúšobnej komisie menuje skúšobný výbor.

6 Hodnotenie jazykových programov v systéme UNICert® ich frekventantmi a absolventmi

Je zrejmé, že príprava kandidátov skúšky a rovnako i samotné skúšky v certifikačnom systéme UNICert® sú náročné na čas i prácu pre študentov aj pre vyučujúcich cudzieho jazyka. V záujme ich neprestajného skvalitňovania odporúčame inštitúciám požiadať frekventantov programov, kandidátov skúšky či absolventov o spätnú väzbu.

Na niektorých pracoviskách sa už začína črtiť narastajúci trend záujemcov o jazykové programy a skúšky z radov absolventov fakúlt, predovšetkým čerstvých doktorandov. Je pozitívnym znakom, keď sa o certifikovaný program a skúšky zaujímajú tí, ktorí si uvedomujú význam kvalitnej jazykovej prípravy pre svoju budúcu kariéru. Prax ukázala, že veľakrát sú iniciátormi samotní školitelia, ktorí oceňujú kvalitnú jazykovú prípravu svojich doktorandov v rámci systému UNICert® a vyzývajú svojich študentov pozdvihnúť svoju jazykovú kvalifikáciu v tomto type programov.

Rovnako významná je aj motivácia študentov absolvovať časovo a obsahovo náročné jazykové programy. Získanie spätnej väzby od záujemcov alebo čerstvých frekventantov programov pomôže vhodne prispôbiť takýto program ich potrebám.

Na ilustráciu uvádzame ohlasy študentov – kandidátov skúšky na Materiálovotechnologickej fakulte STU v Trnave. Autorky akreditovaného programu Anglický jazyk pre technicky orientované odbory na úrovniach UNICert® II a UNICert® III zaujímalo, čo okrem konkrétnych pripomienok k organizácii prípravného kurzu a skúšok viedlo študentov k získaniu certifikátu UNICert®. Tu sú niektoré z názorov:

Ing. Marek Z., PhD. (UNICert® 2010):

... na UNICert® som sa prihlásil, aby som si po odbornej stránke zdokonaľil (počas kurzu) a otestoval (na skúške) svoje jazykové schopnosti a získal o tom oficiálny doklad.

Ing. Michal S. (UNICert® 2011):

... prihlásil som sa na kurz UNICert® preto, že som vedel, že sa mi doklad o schopnosti komunikovať anglicky môže hodiť... a hodil sa už niekoľkokrát. Zlepšil som sa v prejave, štruktúrovaní odpovede, dobre som sa pripravil na písanie BP a DP v angličtine...

Máté N. (UNICert® 2011):

Videl som v kurze perspektívu a chcel som, aby som niečím vedel podložiť resp. preukázať moje vedomosti z angličtiny.

Michal V. (UNICert® 2012):

Ja osobne som sa na kurz prihlásil z dôvodu, že som chcel zistiť, na akej úrovni je moja angličtina v porovnaní s ostatnými, lebo doteraz som veľa takých príležitostí nemal a aj keď áno, tak len v obmedzenom množstve. Zároveň som cítil potrebu mať nejaké oficiálne potvrdenie k tomu, čo viem a čo ovládam.

Matej B. (UNICert® 2012):

Do kurzu som sa prihlásil pre zvýšenie vlastnej konkurencieschopnosti na trhu práce a zároveň som dúfal v rozšírenie obzorov v oblasti technickej angličtiny, ktorú budem potrebovať pri písaní svojej záverečnej práce.

Bc. Dana Č. (UNICert® 2012):

... myslím si, že vedieť plynule po anglicky je pre mladých ľudí základom k tomu, aby si našli dobrú prácu a je aj istým štandardom v dnešnej spoločnosti. Viem to aj z vlastných skúseností, ale aj od starších kamarátov. Takisto som sa o tom presvedčila počas môjho štúdia v zahraničí a aj to ma núti sa neustále zdokonaľovať. Patrila som tam medzi priemer, čo sa

týka hovorovej angličtiny, no pri tej technickej som sa za seba niekedy musela hanbiť, akú slabú slovnú zásobu mám.

Rada by som po štátniciach znova vycestovala, prípadne pracovala v zahraničí, takže aj to je dôvod môjho rozhodnutia spraviť si certifikát a viem, že to vyzerá dobre v CV, keď úroveň jazykových schopností mám podloženú nejakým dokumentom (aj keď si ma zamestnávateľ pri interview vyskúša...).

Beáta S. (UNICert® 2012):

Na UNICert® som sa prihlásila, pretože som v tom videla príležitosť na rozvoj svojich jazykových schopností v angličtine pre svoj profesijný rast. Okrem toho anglický jazyk patril vždy medzi moje záľuby a toto bola šanca naučiť sa niečo nové a „upratať“ svoj prejav.

Za veľké plus pokladám, že som si tento certifikát mohla urobiť v našej škole a že sme boli naň pripravovaní prakticky po celý čas vyučovania angličtiny v predchádzajúcich semestroch.

Lucia V. (UNICert® 2012):

Môj hlavný dôvod prihlásenia bol rozšíriť si vedomosti v technickej angličtine a znova sa vrátiť k AJ po krátkej pauze. Motivujúcim bolo aj získanie certifikátu, ktorý je možné získať úspešným absolvovaním skúšok.

Veronika P. (UNICert® 2012):

Absolvovať tento kurz som sa rozhodla hlavne z toho dôvodu, že v budúcnosti sa mi certifikát určite zídne a nemusela som kurz absolvovať cez iné jazykové školy. Kurz bol zameraný hlavne na technickú angličtinu, čo mi vyhovovalo a taktiež je to aj finančne výhodnejšie.

Petra N. (UNICert® 2012):

... myslím si, že získanie odbornej štátnice na našej fakulte je veľmi pozitívne či už pre študentov alebo pre fakultu. Kurzu som sa zúčastnila preto, aby som získala nové vedomosti, doklad o jazykovej spôsobilosti

a aby som si preopakovala, prípadne získala nové vedomosti, pretože na našej fakulte sa na 2. stupni štúdia anglický jazyk nevyučuje. Ďakujem za všetky vedomosti a príležitosti.

Bc. Ján K. (UNICert® 2012):

Prečo som sa podujal na UNICert®? Z dôvodu, že v dnešnej dobe je maturita málo a aby som bol pre budúceho zamestnávateľa zaujímavý, treba mať niečo, čo nemá každý v životopise, napr. certifikát UNICert® o svojej jazykovej spôsobilosti.

Spätná väzba od študentov a absolventov jazykových programov a skúšok je veľmi prínosná. Takto získané poznatky možno využiť najmä pri reakreditácii programov a relevantné a konštruktívne pripomienky zaradiť do príprav ďalšieho jazykového programu a skúšok s cieľom zdokonaľiť ich, aby čo najadekvátnejšie vyjadrovali potreby študentov príslušnej univerzity.

7 Záver

System UNICert® je jediný jazykový vzdelávací a certifikačný systém v terciárnej sfére. Umožňuje prípravu budúcich vysokokvalifikovaných odborníkov na komunikáciu v cudzojazyčnom prostredí, u ktorých sa predpokladá neprestajný autonómny odborný rast. Jazykové programy pre takú špecifickú skupinu by mali túto skutočnosť zohľadňovať.

Na základe skúseností s hodnotením predkladaných jazykových programov na akreditáciu možno konštatovať, že sa jazykové programy vrátane cudzojazyčnej kvalifikácie frekventantov čoraz výraznejšie zrealizujú z hľadiska možnosti dosiahnuť stanovené ciele. Napriek tomuto pozitívnemu trendu sa ešte vždy prejavujú určité nedostatky. Najvýraznejším je opieranie sa o jedinou učebnicu a deklarovanie cieľov odvodených len na jej základe. Za ďalší nedostatok pokladáme automatické opísanie všeobecných deskriptorov zo *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky*, ktoré nezohľadňuje potreby vlastných študentov. Odstrániť diskrepanciu medzi cieľmi programu, jeho obsahom, navrhovanými študijnými a učebnými materiálmi, skladbou skúšky a skúšobnými úlohami umožní starostlivý a premyslený prístup k plánovaniu a koncipovaniu celého programu tak, aby reflektoval spoľahlivo identifikované potreby študentov.

V ostatnom čase badať aj nový trend v prípravách a realizácii jazykových programov a skúšok UNICert®, predovšetkým snahu o úzku medzinárodnú spoluprácu, najmä v hľadaní vhodných študijných materiálov, príprave materiálov „šitých na mieru“ študentom. Odráža aj rozvoj nových prístupov k výučbe cudzích jazykov. Oceniť treba aj inovatívny prístup k zostavovaniu skúšobných úloh, ktoré reflektujú reálne komunikačné potreby uchádzačov o skúšky. Dôkazom životaschopnosti takéhoto smerovania je aj vznik platformy NULTE (Network of University Language Testers in Europe), ktorej je UNICert®LUCE zakladajúcim členom.

Uvedomujeme si, že užšiu spoluprácu hatia nedostatočné finančné zdroje, ale i odlišná štruktúra akademického roka na rôznych pracoviskách. Napriek tomu v blízkej budúcnosti očakávame nárast medzinárodných tímov, ktoré rutinne zostavujú študijné a učebné materiály pre vlastné študijné odbory, pripravujú špecificky zamerané skúšobné úlohy a spolupracujú v rámci medzinárodných skúšobných komisií. Významnou oblasťou je príprava vzdelávacích programov pre učiteľov jazyka pre špecifické ciele v daných študijných smeroch, ktorá sa v súčasnosti začína rozbiehať.

Všetky tieto iniciatívy ukazujú možnosti, ako zvýšiť kvalitu jazykovej prípravy a vnieť viac kompatibility a transparentnosti do hodnotenia nadobudnutej komunikačnej spôsobilosti. Systém UNICert® poskytuje na ich uplatnenie nebývalé možnosti.

Celkom na záver chceme zdôrazniť, že kvalitne pripravené jazykové programy v systéme UNICert® charakterizuje vysoká miera transparentnosti. Nielen dokumenty pripravené na akreditáciu, respektíve reakreditáciu, ale aj akreditované jazykové programy a skúšky umožňujú nielen učiteľom a študentom porozumieť cieľom jazykových programov, spôsobom ich naplňania a prístupu k vyhodnocovaniu dosiahnutých výsledkov, ale rovnako aj externým hodnotiteľom vidieť výstupnú úroveň frekventantov jazykových programov (rozličným iným vzdelávacím inštitúciám, v ktorých študenti pokračujú v ďalšom vzdelávaní, alebo sa zúčastňujú výmenných pobytov; zamestnávateľom).

Chceme, aby systém UNICert® súčasne umožňoval nielen porovnávať celkový obraz o jednotlivých jazykových programoch na základe udeleného certifikátu, ale predovšetkým inšpiroval študentov k individuálnemu zvyšovaniu cudzojazyčnej kvalifikácie podľa vlastných potrieb so zreteľom na komunikačné zvyklosti a profesijnú kultúru, ktorou sa komunikácia v príslušnom študijnom odbore vyznačuje.

Literatúra

Breeze, R.: TALC – Informátor pre učiteľov. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2007.

The Common European Framework for Languages: Learning, Teaching, Assessment. dostupné z [http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf].

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Council for Cultural Co-operation Education Committee, Modern Languages Division. Štátny pedagogický ústav, Bratislava, 2017.

EAQUALS Bank of Descriptors – as Checklists. Online www.eaquals.org [1. – 3. 3. 2018].

EAQUALS Bank of Descriptors – as Levels. Online www.eaquals.org [1. – 3. 3. 2018].

European Language Portfolio. dostupné z [http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Portfolio_en.asp].

Fischer, J. a kol.: Guidelines for Task-based University Language Testing. Graz: ECML 2011.

Interné materiály CercleS dostupné z [<http://www.cercles.org>].

Kolektív autorov: UNICert[®]: systém jazykovej výučby a certifikácie pre študentov nefilologických odborov. Príručka. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2004.

Šajgalíková, H. – Breveníková, D.: TALC – Informátor pre výskumníkov. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2007.

Šajgalíková, H.: Human resource management of university language centres. Univerzitné jazykové centrá: Rozšírenie obzorov, nové možnosti spolupráce. Bratislava: CASAJC 2005, s. 13 – 23.

Šajgalíková, H.: Určenie produktu jazykového vzdelávania ako základné východisko merania jeho kvality. Cudzie jazyky v premenách času III – zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2013, s. 134 – 141.

Šikolová, M. – Mikuláš, M.: Specifikace zkoušek podle UNICert[®]LUCE.

Vydavateľstvo Ekonóm, Bratislava, 2016.

Voss, B.: UNICert[®] Handbuch 2. Stand-Entwicklungen – Perspektiven.
Bochum: AKS Verlag 2010.

PRÍKLADY DOKUMENTOV PREDLOŽENÝCH NA AKREDITÁCIU

Rámcové smernice systému UNICert® predstavujú súbor odporúčaní pre inštitúcie, ktoré chcú do tohto systému vstúpiť. Na základe týchto smerníc si príslušné inštitúcie, ktoré majú záujem udeľovať certifikáty UNICert®, vypracujú vlastný skúšobný poriadok a študijné programy zohľadňujúce miestne podmienky a priority.

Predbežná žiadosť o akreditáciu jazykového programu/skúšok v systéme UNiCert[®]

Plný názov inštitúcie: Názov školy
Fakulta
Ústav

Adresa: Ulica, číslo
PSC, Mesto

žiada o akreditáciu

Názov: Názov programu

• jazykového programu	úroveň:	☐ áno	☐ nie
• skúšky v jazyku	úroveň:	☐ áno	☐ nie
• jazykového programu a skúšky v jazyku	úroveň:	☐ áno	☐ nie

(v poli „úroveň“ vyberte z možností: -, I, II, III, IV; hodiace sa označte X)

Odborný garant programu: Titul, Meno, Priezvisko, Titul

Mená vyučujúcich v programe (minimálne 2):

Titul, Meno, Priezvisko, Titul

Titul, Meno, Priezvisko, Titul

Počet hodín priamej výučby v programe (celková dotácia):

Ak rátate s vyskladaním počtu hodín, uveďte spôsob:

Školský rok, v ktorom začnete s výučbou programu: /

Žiadosť predkladá: Titul, Meno, Priezvisko, Titul, Funkcia

V:

dňa:

TABULKY DESKRIPTOROV PRE JEDNOTLIVÉ ÚROVNE UNICERT® I – IV PODĽA KRITÉRIÍ 1 – 4

Kritérium 1	UNICert® I	UNICert® II	UNICert® III	UNICert® IV
<p>Komplexnosť gramatická a lexikálna; gramatická a lexikálna správnosť a presnosť; vypovede</p>	<p>Kandidát dokáže zrozumiteľne vyjadriť hlavné body či podstatu informácie/témy s potrebnou presnosťou a dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> opísať nečakané situácie, aby dokázal dostatočne presne vystihnúť podstatu myšlienky, vyjadriť sa k základným témam blízky k svojmu odboru; vyjadriť sa pomocou svojej slovej zásoby v rámci bežného života, hoci s obmedzenou slovnou zásobou. <p>K. má postačujúcu slovnú zásobu na to, aby sa dokázal vyjadriť opisne a reaguje správne v známom kontexte. Ovláda gramatiku tak, aby nepôsobila nedorozumenie, i keď vplyv rodného jazyka je badateľný.</p>	<p>Kandidát dokáže používať jazykové prostriedky na postačujúcej úrovni tak, aby bol schopný opísať objekty, okolnosti, okolo ktoré vyjadriť svoje názory a rozvinúť pripadnú argumentáciu, bez väčšieho hľadania výrazových prostriedkov a dokáže použiť niektoré druhy podradujúcich súvetí. Slovná zásoba týkajúca sa študijného odboru je dostatočne rozsiahla. Dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> formulovať svoju výpoveď tak, využívať synonymá a antonymá, s občasným váhaním či použitím opisných prostriedkov pri absencii správneho výrazu; vyjadriť zreteľne svoju výpoveď bez výraznej redukcie vybraných jazykových prostriedkov; podľa dané informácie na spolahlivej úrovni. 	<p>Kandidát dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> presne vyhodnotiť názory a výroky iných (vyjadrenie istoty resp. neistoty, dobroti atď.); vybrať vhodnú formuláciu zo širokého spektra jazykových prostriedkov tak, aby jeho prejav bol jasný bez redukcie či dodatočného vysvetľovania; má osvojený široký register slovej zásoby, čo mu umožňuje poľohoto reagovať a nahradzovať chýbajúce výrazy opisnými prostriedkami, bez toho aby výraznejšie narušil plynulosť komunikácie; dokáže vhodne používať kolokácie, profesionalizmy. 	<p>Kandidát bez ľahkosti dodržiava gramatickú správnosť, takmer sa nedopúšťa chýb. Kandidát dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> presne vyhodnotiť komunikačnú situáciu, názory a výroky iných (vyjadrenie istoty resp. neistoty, presvedčenia či pochyb, pravdepodobnosti atď.); vybrať s istotou vhodnú formuláciu zo svojho širokého registra slovej zásoby tak, aby nič nevyšvetovala, redukoval či opakoval; vhodne využívať častejšie profesionalizmy, takmer nehľadáť opisné výrazové prostriedky ako náhradu za chýbajúce lexikálne jednotky.
<p>K. síce robí chyby, ale má jasny komunikačný cieľ a primerane dokáže používať register bežných gramatických prostriedkov v rámci známeho kontextu a predvídateľných situácií.</p>	<p>K. ovláda gramatické štruktúry, pričom občasn robí chyby na úrovni stavby vety, ktoré dokáže samostatne opraviť. Presnosť výpovede je všeobecne vysoká, hoci občasn môže prísť k nevhodnému výberu jazykových prostriedkov, ktorý však nespôsobuje vážnejšie narušenie vzájomnej komunikácie.</p>	<p>K. robí chyby len ojedinele, dokáže monitorovať svoj písomný či hovorený prejav a prípadne ho okamžite korigovať.</p>	<p>K. takmer nerobí chyby, dokáže monitorovať svoj písomný či hovorený prejav a prípadne ho okamžite korigovať.</p>	<p>K. takmer nerobí chyby, dokáže monitorovať svoj písomný či hovorený prejav a prípadne ho okamžite korigovať.</p>

Kritérium 2 Komunikácia Hovorenie a) Interaktívne	UNlcert® I K. sa dokáže zapojiť do nenarúč- ných dialógov vyžadujúcich sa bez- pečných životných situácií a vymeny základných informácií o študij- nom odbore, vedieť kľásť otázky a zapojiť sa do diskusie.	UNlcert® II K. sa dokáže zapojiť do riadeného dialógu či diskusie a samostatne sa k danej téme vyjad- riť, dokáže podozorne reagovať na kladené otázky, dokáže jasne sformulovať svoj názor, argumentovať a ak je to potrebné, dokáže kľásť doplnujúce otázky či už v priamej alebo telefonickej komunikácii.	UNlcert® III K. dokáže živo diskutovať a rokovat' o rôznych abstraktných či špecifických otázkach v odbor- nej alebo komunikačnej sfére, dokáže vhodným spojením či trázou vyjadriť, odôvod- niť aj obhájiť svoj názor, vzniesť námietky aj konštruktívnu kritiku bez väčšieho úsilia, efek- tívne využívať pauzu v interaktívnom prejave pri použití vhodných prostriedkov kohezie a koherencie, uskutočniť rôzne telefonáty vrá- tane riešenia problémov či nedorozumení.	UNlcert® IV K. sa dokáže plynule vyjadrovať prirodzene na rôzne abstraktné a špecifické témy, odôvodniť aj obhájiť svoj názor, vzniesť námietky aj kon- štruktívnu kritiku, používať vhodné neverbál- nu komunikáciu vrátane intonácie, a ak je potrebné, preformulovať svoj prejav. Dokáže prirodzene vstúpiť do diskusie a ju primerane ukončiť, prispôbiť prejav situácii, rozlišovať jemné odtenky významu výrazov, môžže robiť drobné pauzy pri hľadaní správneho výrazu, dokáže monitorovať svoje vyjadrovanie.
b) Produktívne	K. dokáže doslovne alebo voľne zreprodukovat' počutý alebo pre- čítaný komunikát, vytvoriť vlast- ný komunikát podľa vzoru, pri- padne samostatne vytvoriť komunikát - vyjadriť vlastné pocity, názory, želania, reagovať na udalosti.	K. dokáže pripraviť a podať prezentáciu na zadanú tému, porovnať výhody a nevýhody v rámci zadaných tém a argumentovať logicky. Dokáže zhromažďovať informácie a fakty z použitých zdrojov (články, správy, rozhovory apod.) a adekvátne prepojiť jednotlivé informácie.	K. dokáže zrozumiteľne a jasne podať infor- mácie, logicky spájať svoje myšlienky do väč- ších celkov, sumarizovať, používať relevantné zdroje a vhodné ich citovať, pripraví a podať učeniu a dobre štruktúrovanú prezentáciu na mnohé témy. Dokáže vhodne zdôrazniť potrebné body či príklady, prerazprávať dlhšie a náročnejšie texty.	K. dokáže plynule, jasne a zrozumiteľne podať informácie bez námahy, logicky spájať myšlienky do väčších celkov, sumarizovať, používať relevantné zdroje a vhodné ich cito- vať, pripraví a podať učeniu a správne štruk- túrovanú prezentáciu na mnohé témy v rôz- nych žánroch, používať vhodné prostriedky kohezie, vhodné zdôrazniť potrebné body, pererazprávať dlhé a náročnejšie texty.
Počúvanie	K. dokáže porozumieť podstat- ným informáciám/témam z bež- nej komunikačnej sféry a zo svojho študijného odboru - škola, práca, voľný čas, zdravie, cestovanie, atď.; porozumieť podstatným informáciám vo vysielaní médií o aktuálnom diani.	K. dokáže porozumieť hlavným myšlienkam monologického aj dialogického prejavu na všeobecne a abstraktné témy podané v štan- dardnom jazyku, porozumieť základným témam v rámci svojho študijného zamerania. K. si dokáže z počutého textu vybrať potrebné informácie pre následné riešenie úloh a zada- ní.	K. dokáže porozumieť prejavu bežnej aj odbornej komunikačnej sféry (vo vymedze- nom odbore) rozlišovať rôzne štýly (formálny, neformálny), rozlíšiť prozodické vlastnosti komunikátu a porozumieť ich špecifickej funk- cii v prirodzenom prostredí (hluč), porozumieť prednáškam (aj improvizovaným) a diskusii na odborné témy, dokáže porozumieť odbor- ným informáciám komplexného charakteru.	K. dokáže porozumieť akémukoľvek textu zo svojho odboru vrátane takého, ktorý obsahuje profesionalizmy, rýchlo načíta zložitejšie texty v rôznych štýloch a žánroch, dokáže čítať para- lelne viaceré textov, porovnávať, vyvodíť záve- ry, sumarizovať, porozumieť textom so skry- tým významom, komplexným spravám, zmlu- vám, manuálom; rozlišovať jemné odtenky významu, bez problémov čítať odbornú litera- túru.
Čítanie	K. dokáže porozumieť jednodu- chým textom obsahujúcim prí- slušné lexikálne minimum zo známych tematických okruhov.	K. dokáže porozumieť kontextu čítaného textu správ a článkov blízkych k svojim záujmom alebo študijnému zameraniu a vybrať si správ- nu techniku čítania, čítať aj obsiahlejšie texty s jednoduchým alebo upraveným jazykom a pri použití slovníka si dokáže vybrať vhodný relevantný výraz.	K. dokáže porozumieť najrôznejším textom s dôrazom na znalosť terminológie. Má osvo- vené techniky rýchleho čítania, dokáže selekto- vať, porovnať a usporiadať informácie v texte, pochopiť nadhľadnosť, logické vzťahy, objektiv- ne a subjektívne formulácie autora, urobiť analýzu a syntézu textu, porozumieť odbor- ným informáciám komplexného charakteru.	K. dokáže porozumieť akémukoľvek textu zo svojho odboru vrátane takého, ktorý obsahuje profesionalizmy, rýchlo načíta zložitejšie texty v rôznych štýloch a žánroch, dokáže čítať para- lelne viaceré textov, porovnávať, vyvodíť záve- ry, sumarizovať, porozumieť textom so skry- tým významom, komplexným spravám, zmlu- vám, manuálom; rozlišovať jemné odtenky významu, bez problémov čítať odbornú litera- túru.

Kritérium 2	Písanie	UNlcert® I	UNlcert® II	UNlcert® IV
a) Produktívne	K. dokáže napísať text na známu tému a zvládnuť jednoduchú korešpondenciu (list, email, krátky odkaz, prosbu či žiadosť, životopis).	K. dokáže napísať jasný a zrozumiteľný opis objektu či postupu v rámci svojho študijného zamerania. Dokáže porovnať výhody a nevýhody v rámci danej témy a dokáže vhodne argumentovať.	K. dokáže vypracovať vlastný rozsiahlejší vecný a správne štruktúrovaný text, dodržiavať zásady kompozície, vybrať si správny slohový štýl aj útvár, správne lexikálne jednotky, správne používať interpunkciu, správne citovať zdroje, správne napísať bibliografický záznam a pod.	K. dokáže vypracovať správne štruktúrovaný písomný prejav v žiadanom štýle a žánri, pripraviť kritický prehľad zdrojov alebo napísať článok na danú tému. V písomnom prejave dokáže využívať jemné odtenky významu, nerobí takmer žiadne chyby.
b) Neproduktívne	K. dokáže napísať úradný list podľa danej predlohy, vyplniť formulár, písomne odpovedať na otázky či prepísať text s obmenami.	K. dokáže napísať štandardné typy (úradnej korešpondencie, žiadať písomne o relevantné informácie či písať podľa stanovenej predlohy (<i>templáte</i>)).	K. dokáže napísať poznámky na základe vypočítaného/prečítaného textu/prednášky, pripravovať text.	K. dokáže bez problémov robiť poznámky z počutého alebo písaného textu na akúkoľvek odbornú tému.
Výslovnosť	K. má osvojenú fonetickú sústavu cieľového jazyka – dokáže rozlišovať a tvoriť špeciifické hlásky, osvojiť si základné prozodické vlastnosti, t. j. prízvuk, intonačné typy.	K. má osvojenú jasnú a prirodzenú výslovnosť a intonáciu cieľového jazyka.	K. má osvojenú plynulú a spontánnu výslovnosť, dokáže rozlišovať a využívať prozodické vlastnosti cieľového jazyka na vyjadrovanie celej škály významov.	K. má osvojenú plynulú a spontánnu výslovnosť, dokáže rozlišovať a využívať prozodické vlastnosti cieľového jazyka na vyjadrovanie celej škály významov.
Gramatika	K. dokáže používať správne jazykové prostriedky cieľového jazyka, má osvojené príslušné gramatické kategórie a paradigmy (deklináčne a konjugáčne typy).	K. má osvojené paradigmy (deklináčne a konjugáčne typy), komplexné morfológické javy a syntax podľa špecifikácie cieľového jazyka. Dokáže si opraviť gramatické chyby v prejave, ak viedli k neadorozumeniam v komunikácii.	K. dokáže využívať gramatické kategórie cieľového jazyka správne a vedome, primerane komunikačnému zámeru, vhodne používať prostriedky kohézie. Dokáže monitorovať vlastný prejav a následne opraviť či preformulovať chyby v prejave.	K. dokáže správne a vedome využívať gramatické kategórie cieľového jazyka, a prispôbiť ich komunikačnému zámeru, používať široké spektrum prostriedkov kohézie, pribežne monitorovať vlastný prejav a následne opraviť či preformulovať ojedinelé chyby v prejave.
Slovná zásoba	K. má osvojené základné lexikálne minimum (1400-2000) slov pre bežné komunikačné situácie a čítanie jednoduchších textov zo svojho študijného odboru; zvládne vyjadrovanie časových a priestorových vzťahov, číselných údajov.	K. má osvojenú dostatočnú slovnú zásobu potrebnú na monologický a dialogický prejav na témy bežnej komunikačnej sféry a relevantného študijného zamerania (terminológia) tak, aby sa vyhol opakovaniu výrazov, dokáže vysvetliť podrobnosti. Má osvojené prostriedky kohézie a dokáže svoje myšlienky spojiť do súvislého textu, reč je plynulá s občasným zaváhaním pri hľadaní správneho slova či výrazu.	K. má osvojenú slovnú zásobu z cieľového odboru aj vzhľadom na štylistické rozdiely jednotlivých útvarov a štýlov a znalosť príslušných frazeologizmov a profesionalizmov s občasným hľadaním správneho výrazu, ktorý dokáže nahradit opisným alebo alternatívnym spôsobom. Dokáže rozoznať štýlotvornú rovinu a uplatniť primerané jazykové prostriedky.	K. má osvojenú širokú slovnú zásobu z vlastného študijného odboru, znalosť príslušných idiomatických výrazov a profesionalizmov z cieľového odboru. Dokáže rozlišovať používanie jazykových prostriedkov vzhľadom na štylistické rozdiely jednotlivých útvarov a štýlov. Dokáže rozoznať štýlotvornú rovinu a uplatniť primerané jazykové prostriedky.

Kritérium 3	UNlcert® I	UNlcert® II	UNlcert® III	UNlcert® IV
<p>Adekvátnosť a prispôsobenie hovoreného/ písomného prejavu</p>	<p>K. dokáže na vyjadrenie myšlienky či témy používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci aj reagovať. Používa najbežnejšie jazykové prostriedky v príslušnom neutrálnom funkčnom štýle. Dokáže najstvhodné jazykové prostriedky aj v menej obvyklej situácii; tzn. flexibilne využíva svoj register tak, aby dokázal vyjadriť väčšiu toľho, čo chce alebo potrebuje povedať či napísať. Má osvojené základné zdvorilostné štandardy a dokáže ich vhodne používať. Zároveň si je vedomý základných rozdielov v zvykoch, postojoch, hodnotách, či obvyklej jazykovej praxi.</p>	<p>K. sa s vynaloženým úsilím dokáže zapojiť do diskusie v skupine na všeobecne témy a témy blízke jeho študijnému zameraniu. Dokáže sa vyjadrovať sebaisto, zrozumiteľne a zdvorilo v rámci formálneho aj neformálneho funkčného štýlu a prispôbiť jazykové prostriedky vybranému písomnému alebo hovorenému prejavu. Dokáže bez väčších problémov komunikovať s hovoriacimi cieľovým jazykom, má osvojené pravidlá etiky, dokáže sa pohotovo vyrovnáť so zmenami v priebehu konverzácie a podľa potreby preformulovať svoj komunikát.</p>	<p>K. dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> rozpoznať odbornú terminológiu, primerane používať jazykové prostriedky typické pre akademický či odborný štýl a relevantné žánre; zvládať možné posuny medzi funkčnými štýlmi; hoci občas potrebuje overiť si niektoré detaily, najmä ak nie je oboznánený s určitým prízvukom či dialektom; flexibilne používať jazyk na spoločenské účely, na vyjadrenie emócií, narážok či vtipov; prispôbiť svoj prejav a použité jazykové prostriedky komunikačnej situácii či príjemcovi; pružne sa adaptovať na priebežné zmeny, prípadne preformulovať to, čo chce povedať alebo napísať. 	<p>K. má osvojenú odbornú terminológiu, dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> správne používať jazykové prostriedky typické pre akademický či odborný štýl a relevantné žánre; zvládať možné posuny medzi funkčnými štýlmi; flexibilne používať jazyk na rozličné spoločenské účely, na vyjadrenie emócií, narážok či vtipov; prispôbiť svoj prejav a použité jazykové prostriedky komunikačnej situácii či príjemcovi; pružne sa adaptovať na priebežné zmeny, prípadne preformulovať to, čo chce povedať alebo napísať.

Kritérium 4	UNlcert® I	UNlcert® II	UNlcert® III	UNlcert® IV
<p>Interakcia, koherencia a plynulosť prejavu</p>	<p>K. dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> zapojiť sa vhodnými jazykovými prostriedkami, frázami do diskusie na známu tému; začať viesť i uzavrieť jednoduchý rozovor v rámci tém týkajúcich sa každodenného života, či štúdia; vyjadrovať sa s relatívnou ľahkosťou s občasnými problémami pri hľadaní výrazov či plánovaní použitia vhodného gramatického tvaru, ktoré môžu spôsobiť krátke pauzy vo vyjadrovaní; viesť komunikáciu bez cudzej pomoci; zrozumiteľne a dostatočne jasne komunikovať, spojiť jednotlivé body hovorového či písaného prejavu do súvislej i keď jednoduchšej výtvyre či textu. 	<p>K. dokáže:</p> <ol style="list-style-type: none"> pri monológu alebo dialógu/polyológu používať vhodné jazykové prostriedky; začať diskusiu, viesť ju aj ukončiť alebo do diskusie vstúpiť s občasným zaváňaním; používať vhodné komunikačné prostriedky na oddialenie odpovede; spontánne komunikovať, plynulo a zreteľne aj v dlhších úsekoch, i keď občas hľadá vhodný výraz alebo gramatickú štruktúru a súvislý prejav je poznačený dlhšími prestávkami. <p>V rámci súvislého ústneho aj písomného prejavu dokáže kandidát efektívne používať vhodné prostriedky kohézie a koherencie, i keď v dlhšom prejave má občas ťažkosť dodržať myšlienkovú nadväznosť.</p>	<p>K. dokáže</p> <ol style="list-style-type: none"> pohotovo vybrať zo svojho registra vyjadrovacích prostriedkov vhodnú frázu, ktorou uvedie svoj vstup do diskusie alebo aby mohol odpoveď oddialiť; plynule a spontánne vyjadriť svoj zámer bez väčšieho úsilia; vyjadrovanie a plynulosť prejavu môžu byť narušené iba pri koncepcne zložitých témach; efektívne využívať pauzu pri interakcii aj produkcií s podporou vhodnej neverbálnej komunikácie; predniesť vecný, plynulý a správne štruktúrovaný prejav s použitím vhodných prostriedkov kohézie. 	<p>K. dokáže</p> <ol style="list-style-type: none"> pohotovo a flexibilne selektovať vhodnú frázu zo svojho registra vyjadrovacích prostriedkov, aby vstúpil do diskusie; spontánne vyjadriť svoj komunikačný zámer aj pri koncepcne zložitých témach; odpovedať na tematicky náročné otázky v diskusii; efektívne využívať pauzu, intonáciu aj iné neverbálne prostriedky pri interakcii aj produkcií hovorového prejavu; predniesť vecne správny, plynulý a správne štruktúrovaný prejav s použitím vhodných prostriedkov kohézie.

KONTROLNÝ ZOZNAM PREDKLADANÝCH DOKUMENTOV K ŽIADOSTI O AKREDITÁCIU/ REAKREDITÁCIU JAZYKOVÝCH PROGRAMOV A SKÚŠOK V SYSTÉME UNICERT®

1. žiadosť o akreditáciu/reakreditáciu jazykového programu a skúšok v systéme UNICert®
2. názov jazykového programu
3. výstupná úroveň jazykového programu a skúšok v rámci systému UNICert®
4. výmera kontaktných hodín (min. 120)
5. ciele jazykového programu (vo forme deskriptorov kategorizovaných podľa kritérií 1 – 4 (pozri s. 29 – 49 a 72 – 76))
6. stručný sylabus
7. metodika
8. zoznam študijných a učebných materiálov
9. potvrdenie o členstve učiteľov cudzieho jazyka vyučujúcich v programe, v CASAJC
10. výňatok z inštitucionálneho dokumentu potvrdzujúci zaradenie jazykového programu do riadnej výučby (zápis z kolégia dekana, rektora, správnej rady a pod.)
11. skúšobný poriadok
12. zoznam členov skúšobného výboru v zložení: predseda a členovia

